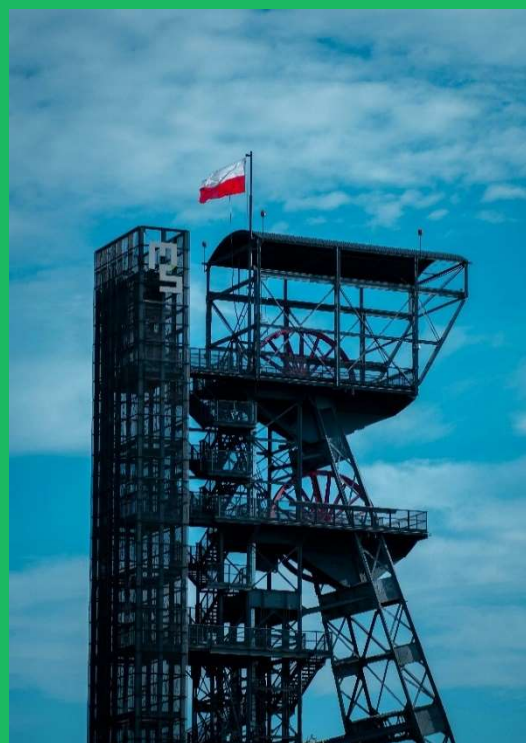
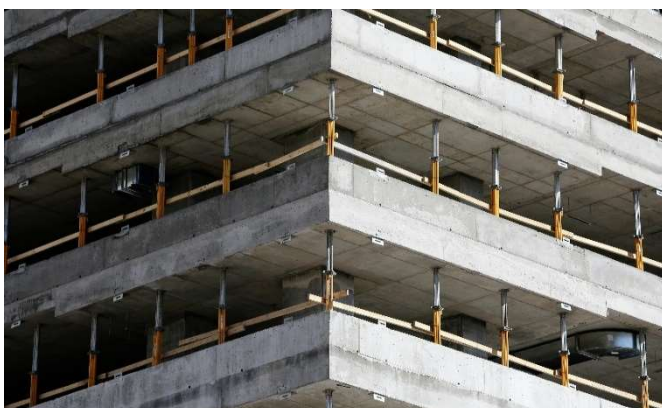

Ryzyko w wybranych sektorach gospodarki

Spis treści

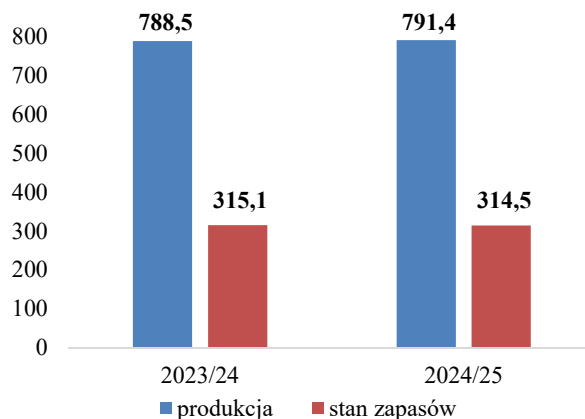
ROLNICTWO	2
Produkcja pszenicy	2
Produkcja wieprzowiny	4
Produkcja wołowiny	6
Produkcja drobiu	8
Produkcja mleka	10
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	12
Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych.....	12
Produkcja metalowych wyrobów gotowych	14
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	16
Transport drogowy	16
BUDOWNICTWO	19
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych	20
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych	22
obiekty biurowe.....	22
obiekty magazynowe.....	24
obiekty handlowe.....	26
Roboty związane z budową dróg i autostrad.....	28
ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA	29
Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	29
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	31
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	33
Sprzedaż hurtowa	33
Sprzedaż detaliczna	35
MAPA RYZYKA WYBRANYCH DZIAŁÓW GOSPODARKI	37

ROLNICTWO

Produkcja pszenicy

- Według wrześniowej prognozy Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) produkcja pszenicy w sezonie 2024/2025 wyniesie 791,4 mln t, o 2,3 mln t więcej niż w prognozie z czerwca.
- Zgodnie z październikowym przeglądem Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (USDA) produkcja pszenicy w sezonie 2024/2025 ma osiągnąć 794 mln t.
- Poprawa prognoz wynika z lepszych od pierwotnych oczekiwań zbiorów w Stanach Zjednoczonych, w których już niemal zakończyły się żniwa. Produkcja okazała się też wyższa od prognoz w Chinach, Australii i Argentynie.
- Gorsze od wstępnych oczekiwań zbiory spodziewane są za to w krajach UE, z uwagi na nadmierne opady, a także w Rosji, z uwagi na susze przeplatane przymrozkami.
- Jednostka Komisji Europejskiej (KE), monitorująca uprawy (MARS), wskazała, że – dzięki warunkom meteorologicznym dla upraw – zbiory pszenicy mają wynieść w Polsce w 2024 r. 5,18 t/ha wobec 5,38 t/ha w 2023 r. i 5,10 t/ha średniej pięcioletniej (wzrost o 2,0%).
- Według MARS nadmierne opady w czerwcu i lipcu w północnych regionach opóźniły rozwój zbóż w UE, podobnie jak nadmierne suche warunki na południu.
- Główny Urząd Statystyczny (GUS) ocenił, że zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosą 25,6 mln t w 2024 r., tj. o ok. 4,0% r/r mniej.
- Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały notowane w drugiej połowie kwietnia przymrozki, niedobór opadów deszczu w drugiej połowie kwietnia i w maju, lokalnie występujące w czerwcu i lipcu burze, gradobicia i nawałnice.
- Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (ZSRIR MRiRW) cena pszenicy konsumpcyjnej na koniec września 2024 r. wyniosła 895 zł/t i była niższa o 8,1% r/r. W porównaniu z analogicznym okresem sprzed dwóch lat była niższa o 41,2%.
- Izba Zbożowo-Paszowa oceniła, że silna konkurencja w eksporcie ze strony krajów Basenu Morza Czarnego, wyhamowała wzrost cen na rynkach międzynarodowych. Napływ tańszej pszenicy ze Wschodu z nawiązką zniwelował oddziaływanie niższych od prognoz zbiorów we Francji i Niemczech.
- Ceny pszenicy na rynkach światowych cechuje znaczna zmienność. Obecnie trwa wyczekiwanie na kolejne aktualizacje prognoz zbiorów pszenicy przez głównych producentów.

Prognozy światowej produkcji i zapasów pszenicy w mln t

Źródło: FAO.

Produkcja pszenicy wśród największych jej producentów w UE

Wyszczególnienie	Produkcja z hektara w t		
	2023	2024	Średnia pięcioletnia
UE	5,59	5,47	5,64
Francja	7,28	6,14	7,21
Niemcy	7,43	7,27	7,50
Polska	5,38	5,18	5,10

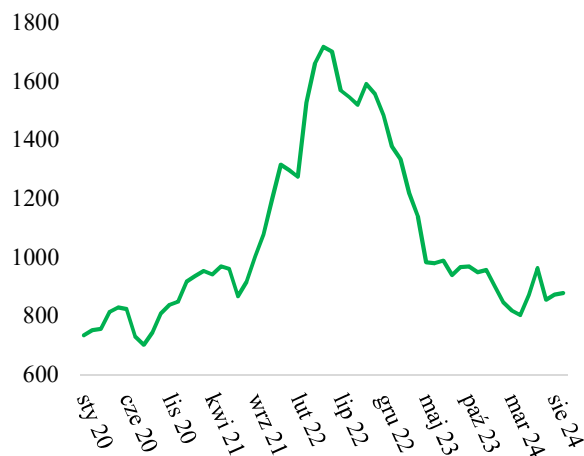
Źródło: MARS.

Powierzchnia, plony i zbiory pszenicy w 2024 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia uprawy w mln ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w mln t	Dynamika r/r	
				plonów	zbiorów
Pszenica ozima	2,2	52,5	11,6	96	93
Pszenica jara	0,2	41,2	0,7	102	105
Pszenica ogółem	2,4	51,7	12,3	96	94

Źródło: GUS.

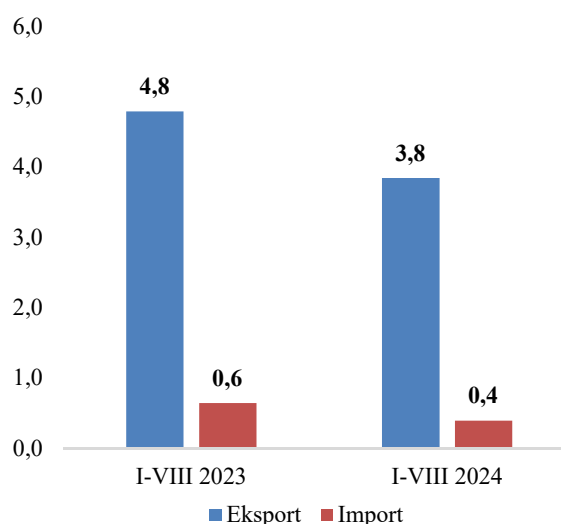
Średnia miesięczna cena skupu pszenicy konsumpcyjnej (zł/t) od stycznia 2020 r. do września 2024 r.

Źródło: ZSRIR MRiRW.

- Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów w okresie od stycznia do sierpnia 2024 r. wyeksportowano z Polski 3,8 mln t ziarna pszenicy (ponad 55,0% eksportu zbóż i produktów zbożowych), mniej o ok. 20,0% r/r.
- Ziarno pszenicy sprzedawano głównie do Niemiec (836 tys. t, ok. 23,5% eksportu tego ziarna), do Nigerii (705 tys. t, 20,0% eksportu), do Angoli (223 tys. t, 6,3%) oraz Kamerunu (184 tys. t, 5,2%). Połowa eksportu polskiego ziarna pszenicy trafiła do Afryki.
- Polska pszenica jest wypychana z tradycyjnych rynków, będących odbiorcami rodzimego zboża, przez tańszą pszenicę z Rosji i Ukrainy. Możliwości eksportu ziarna są obecnie ograniczone.
- Import ziarna zbóż był mniejszy niż rok temu. Do jego ograniczenia przyczynił się zakaz importu zbóż z Ukrainy, wprowadzony od 15 kwietnia 2023 r. przez Polskę.
- Według KOWR w sierpniu 2024 r. krajowi producenci dostarczyli do skupu 817 tys. t zbóż podstawowych z mieszankami, o 30,0% mniej niż miesiąc wcześniej i o 50,0% mniej niż przed rokiem. W strukturze skupu pszenica stanowiła 65% (532 tys. t). W okresie dwóch miesięcy sezonu 2024/2025, tj. (lipiec-sierpień), w odniesieniu do porównywalnego okresu sezonu 2023/2024 skup pszenicy zmniejszył się o 18,0%, do 1,2 mln t.
- Credit Agricole Bank Polska ocenia, że ceny pszenicy wyniosą w Polsce ok. 90 zł/dt na koniec 2024 r. i ok. 95 zł/dt na koniec 2025 r. Głównymi czynnikami ryzyka dla tej prognozy są warunki agrometeorologiczne wśród kluczowych światowych producentów i eksporterów zbóż.
- PKO Bank Polski prognozuje, że przeciętna cena skupu pszenicy w IV kwartale 2024 r. pozostanie na podobnym poziomie, co przed rokiem, ale już początek 2025 r. przynieść może wzrost cen, szybszy, niż wskazywałyby na to sezonowy wzorzec, m.in. z uwagi na mniej optymistyczny bilans głównych zbóż na światowych rynkach. Ryzykiem dla cen pozostają uwarunkowania geopolityczne i pogodowe.
- Według KOWR światowy rynek do końca sezonu 2023/2024, jak również w następnym sezonie, pozostanie pod wpływem dużej podaży ziarna zbóż, zwłaszcza ze strony Rosji i Ukrainy, i to pomimo obniżenia zbiorów w obu tych krajach. Dodatkowo istotny wpływ na ceny będą miały informacje o kondycji zasiewów zbóż na świecie oraz prognozy ich zbiorów w 2024 r. Globalny rynek pozostanie wrażliwy na niepokojące sygnały dotyczące pszenicy. Kierunki zmian cen na głównych giełdach światowych będą miały istotny wpływ na sytuację cenową w kraju.

Polski handel zagraniczny ziarnem pszenicy (w mln t)

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Poziomy ryzyka

Wysoki

Perspektywa

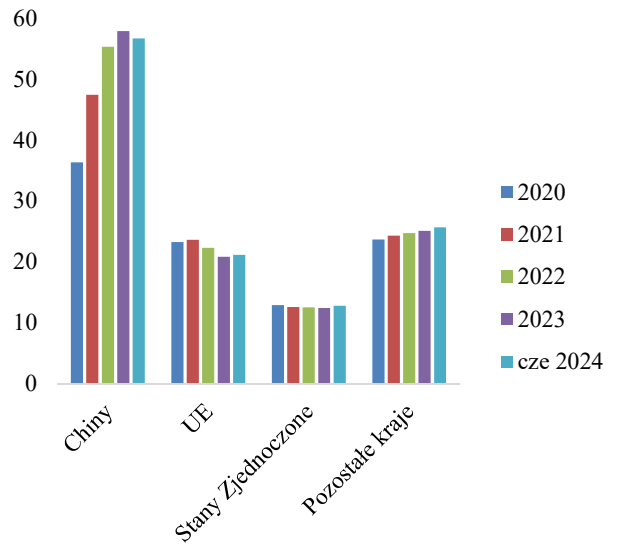
Stabilna

Produkcja wieprzowiny

- Według bieżącej prognozy USDA produkcja wieprzowiny w 2024 r. ma wynieść 115,6 mln t malejąc o 0,6% r/r. Spadek produkcji w skali roku wynika z niższej produkcji w Chinach (56 mln t wobec 58 mln t w 2023 r.), której nie zrekompensują wzrosty produkcji w krajach w UE (o 1,7% r/r), Brazylii (o 4,2% r/r), Rosji (o 2,5% r/r) i Stanach Zjednoczonych (o 2,8% r/r).
- Według danych KE w 2023 r. nastąpił spadek liczebności świń ogółem w UE (o 0,6%, do 133,6 mln szt.), ale pogłowie loch hodowlanych wzrosło o 1,6%, do 10,6 mln szt., po trzech latach znaczących spadków. Zwiększyła się również liczba prosiąt (o 2,9%), do 40,7 mln szt.
- Według danych Eurostatu w I kwartale 2024 r. ubój świń w UE wyniósł ponad 5,4 mln t i był o 0,3% r/r większy. KE ocenia, że nie wpłynie to negatywnie na produkcję w 2024 r., która ma w całej UE wynieść 20,7 mln t, zaledwie o 0,5% mniej niż w 2023 r.
- Z oszacowań GUS wynika, że pogłowie świń w czerwcu 2024 r. liczyło 9,1 mln szt., malejąc o 3,2% r/r. Wzrost pogłowia odnotowano tylko w grupie trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg lub więcej (w tym loch).
- W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody chlewnej rejestrowaną na początku czerwca 2023 r. w 2024 r. zwiększył się udział prosiąt (o 0,3 p.p., do 21,7%) oraz świń na chów (o 1,2 p.p., do 7,6%). Zmniejszył się natomiast udział warchlaków (o 1,1 p.p., do 29,3%) i trzody chlewnej na ubój (o 0,4 p.p., do 41,4%).
- Import żywej trzody chlewnej wyniósł 4,0 mln szt. w pierwszej połowie 2024 r. i był o 13,4% r/r wyższy.
- W konsekwencji wzrostu pogłowia, w okresie od stycznia do maja 2024 r. zwiększyły się także dostawy żywca do ubojni. Uboje świń wyniosły 806 tys. t w wadze bitej ciepłej, o 9% więcej niż przed rokiem.
- Wzrost ubojów przemysłowych świń przyczynił się do poprawy wyników w eksporcie. W okresie od stycznia do kwietnia 2024 r. według KOWR za granicę sprzedano 205 tys. t żywca, mięsa, przetworów i tłuszczów wieprzowych, o 3,7% r/r więcej. Największy udział w sprzedaży zagranicznej miało mięso (57,0%), którego sprzedano 109 tys. t, o 8,0% r/r więcej. Odbiorcą około 75,0% mięsa wieprzowego były kraje UE, głównie Niemcy (11 tys. t).
- Według GUS we wrześniu 2024 r. za żywca wieprzowego w skupie płacono 7,18 zł za kg, tj. o 1,3% więcej niż przed miesiącem ale o 14,2% mniej niż rok temu. Z kolei cena żyta w obrocie targowiskowym (84,73 zł za dt) wzrosła o 5,4% m/m i spadła o 10,7% w skali roku, co od połowy 2023 r. utrzymało wysoką atrakcyjność produkcji mięsa.

Globalna produkcja wieprzowiny w mln t

Źródło: USDA.

Pogłowie świń w czerwcu 2024 r. w Polsce

Wyszczególnienie	VI 2024 tys. szt.	VI 2023 = 100	XII 2023 = 100
Świnie	9 132,0	96,8	93,5
Prosięta o wadze do 20 kg	1 981,0	98,3	98,7
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	2 673,9	93,1	94,3
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej (tuczniaki)	3 783,5	95,8	89,0
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej	693,6	115,4	102,8

Źródło: GUS.

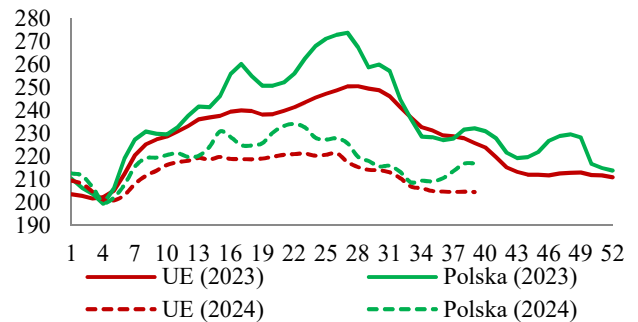
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach od sierpnia 2021 r. do września 2024 r. w Polsce

Źródło: GUS.

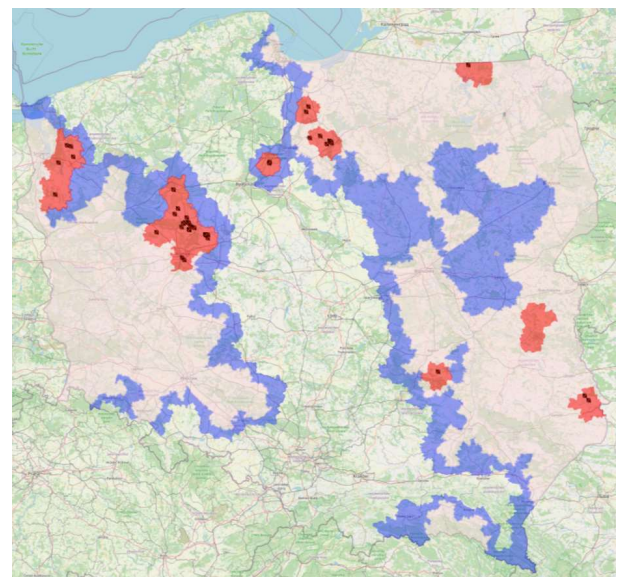
- Żywiec wieprzowy tanieje zarówno w UE, jak i w Polsce. Na koniec września średnio w UE za świnie rzeźne klasy E dostawcom płacono 204,52 euro/100 kg masy poubojowej schłodzonej, o ok. 0,2% m/m mniej i o 9,5% r/r mniej.
- Od lutego 2024 r. zarówno w UE, jak i w Polsce, ceny skupu trzody chlewnej rosły. Pozostały jednak niższe niż w II i III kwartale 2023 r. Jednak już w czerwcu ceny ponownie spadły. Spadki nie były jednak tak głębokie, jak w przypadku cen pasz, co – mimo niższego poziomu cen mięsa – wspierało opłacalność chowu świń.

Średnie ceny zakupu trzody chlewnej w Polsce i w UE – kl. E (euro/100 kg, tygodnie) od stycznia do września 2024 r.

Źródło: ZSRIR MRiRW

Obszary objęte ograniczeniami w wyniku stwierdzonych przypadków afrykańskiego pomoru świń w Polsce w 2024 r.

■ Obszar objęty ograniczeniami I ■ Obszar objęty ograniczeniami II ■ Obszar objęty ograniczeniami III
 ● Ogniska ASF u świń

Źródło: Główny Inspektorat Weterynarii.

- Według Credit Agricole Bank Polska, w III kwartale 2023 r. nastąpił punkt zwrotny na rynku trzody chlewnej. Kolejne kwartały, po uwzględnieniu sezonowości, przyniosą spadek cen skupu wspierany przez stopniową odbudowę pogłowia świń w UE ze względu na wysoką opłacalność produkcji, warunkowaną spadkiem cen pasz. Minimum cenowe na rynku trzody chlewnej ma zostać osiągnięte w I kwartale 2025 r., a następnie ceny zaczną stopniowo rosnąć, czemu sprzyjać będzie oczekiwane ożywienie popytu. Głównymi czynnikami ryzyka są: dalsze rozprzestrzenianie się ASF w Europie, a także tempo odbudowy pogłowia trzody chlewnej w UE. Cena skupu żywca wieprzowego w Polsce na koniec 2024 r. wyniesie ok. 6,10 zł/kg oraz 6,90 zł/kg na koniec 2025 r.
- Z prognoz przedstawionych przez PKO Bank Polski wynika, że roczna dynamika cen skupu trzody chlewnej utrzyma się na niezmiennym poziomie do końca pierwszej połowy 2025 r. Podwyżki nastąpią w drugiej połowie przyszłego roku wskutek drożejących pasz i wzrostu krajowego popytu.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

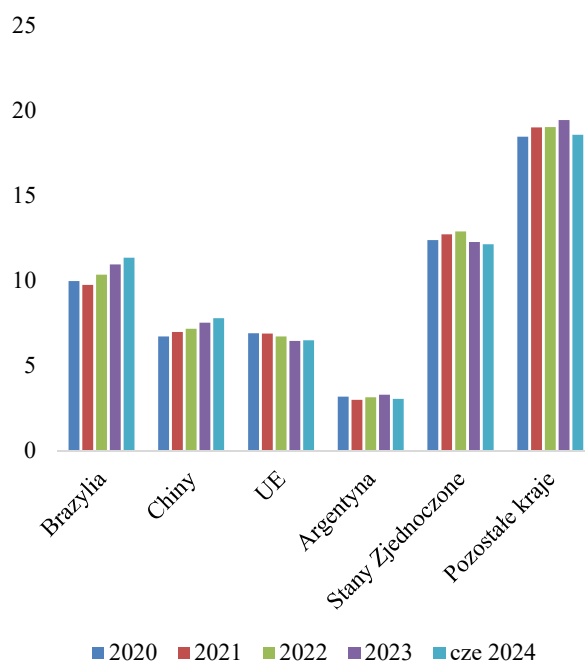
Stabilna

Produkcja wołowiny

- Według kwietniowej prognozy USDA produkcja wołowiny w 2024 r. ma wynieść 60,4 mln t i nie zmieni się znacząco w porównaniu z 2023 r. Spadek produkcji w Stanach Zjednoczonych i UE zostanie zniwelowany przez jej wzrost w Australii, Brazylii, Chinach i Indiach.
- Jak wskazuje KOWR, w UE spadek produkcji żywca wołowego utrzymuje się od 2018 r. i jest determinowany stopniowym ograniczaniem pogłowia bydła. W grudniu 2023 r. pogłowie to w UE wyniosło 73,8 mln szt. i było o 1,3% r/r niższe oraz o 6,6% niższe niż w grudniu 2017 r.
- KE prognozuje, że produkcja wołowiny w 2024 r. kolejny, piąty już rok z rzędu, będzie niższa i spadnie do 6,4 mln t, a skala spadku wyniesie 0,5% r/r. Spodziewany jest też dalszy spadek konsumpcji tego mięsa w krajach UE. Wysoki poziom cen sprawia, że europejska produkcja nie wytrzymuje konkurencji na rynkach zagranicznych, za to kraje UE są atrakcyjne cenowo dla zagranicznego mięsa.
- Na produkcję w UE negatywnie wpływa wzrost kosztów produkcji, ograniczony popyt na wołowinę oraz wymogi regulacyjne i problemy z sukcesją w gospodarstwach.
- Z oszacowań GUS wynika, że w czerwcu 2024 r. pogłowie bydła było o 0,4% niższe niż przed rokiem. W porównaniu ze strukturą pogłowia, rejestrowaną w czerwcu 2023 r., spadł silnie udział pogłowia cieląt (o 0,5 p.p., do 29,7%).
- Ożywiony popyt zagraniczny na krajową wołowinę spowodował, że w Polsce od początku 2024 r. rośnie liczba sztuk bydła dostarczana do ubojni. Od stycznia do lipca, według GUS, uboje przemysłowe bydła wyniosły 729,3 tys. t w wadze żywej i były o 23,9% większe niż w tym samym okresie 2023 r.
- Z analiz KOWR wynika, że niewielka konsumpcja krajowa wołowiny jest jednym z czynników sprzyjających eksportowi tego mięsa. Przy rocznej krajowej produkcji wynoszącej 500–570 tys. t (w wadze bitej ciepłej), około 80–90% wolumenu produkcji znajduje nabywców za granicą.
- W okresie od stycznia do sierpnia 2024 r. z Polski wyeksportowano 259,8 tys. t bydła żywego oraz produktów wołowych i cielęcych (mniej o 6,0% r/r). Ponad 90% eksportu stanowiło mięso, a jego odbiorcami były głównie kraje UE, m.in.: Włochy, Niemcy, Hiszpania i Holandia. Od początku 2024 r. wzrósł jednak, i to aż o 2/3 w skali roku, eksport na rynki pozaunijne, głównie do Turcji, która stała się drugim pod względem wielkości odbiorcą polskiego mięsa
- Według GUS we wrześniu br. cena żywca wołowego w skupie (10,49 zł za kg) była wyższa o 1,0% m/m i o 5,1% w skali roku.

Globalna produkcja wołowiny w mln t

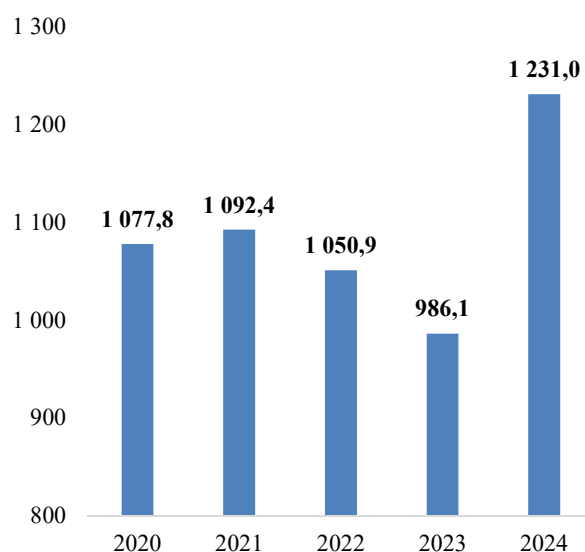
Źródło: USDA.

Pogłowie bydła w grudniu 2023 r. w Polsce

Wyszczególnienie	VI 2024 tys. szt.	VI 2023 = 100	XII 2023 = 100
Bydło	6 335,9	99,6	101,1
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	1 881,6	101,4	101,0
Młode bydło w wieku 1-2 lat	1 640,8	98,2	108,1
Bydło w wieku 2 lat i więcej	2 813,5	99,3	97,5
w tym krowy	2 335,6	99,9	97,5

Źródło: GUS.

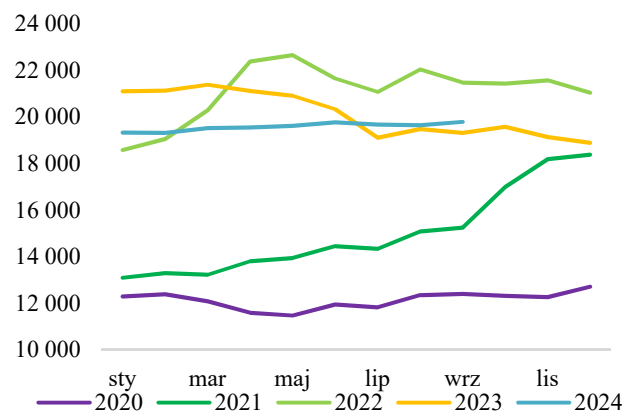
Uboje przemysłowe w Polsce od stycznia do lipca – bydło ogółem (w tys. szt.)

Źródło: GUS.

- Według KOWR od początku 2024 r. ceny zakupu bydła rzeźnego, zarówno w UE, jak i w Polsce, stopniowo rosną, ale są niższe, niż rok temu. Jednocześnie ceny na rynku krajowym są nieco niższe, niż w UE, co stymuluje eksport.
- Stabilna cena skupu bydła, wynosząca ponad 10 zł za kilogram wagi żywej, przy taniejących paszach dodatkowo poprawi opłacalność produkcji na rynku krajowym.
- W związku z ograniczoną podażą wołowiny w UE i prognozami spadku produkcji ceny będą się utrzymywać na podwyższonym poziomie, co będzie nadal osłabiać konsumpcję i konkurencyjność unijnego eksportu, jednak ożywienie gospodarcze będzie stymulować popyt wewnętrzny.

Średnie ceny zakupu bydła ogółem w Polsce (zł/t, masa poubojowa schłodzona)

Źródło: ZSRIR MRiRW.

- Z prognoz Credit Agricole Bank Polska wynika, że na stabilność cen skupu bydła wpływa ograniczona podaż żywca. Następować będzie jednak stopniowa odbudowa pogłowia bydła w UE, wywołana wysoką opłacalnością produkcji. Jednak obniżki cen nie będą wysokie, ponieważ ograniczy je silniejszy popyt na wołowinę, wspierany ożywieniem gospodarczym w strefie euro. Zgodnie z szacunkami analityków Credit Agricole Bank Polska, cena skupu bydła w Polsce na koniec 2024 r. wyniesie ok. 10,20 zł/kg oraz 10,60 zł/kg na koniec 2025 r.
- Malejąca produkcja wołowiny w UE może stworzyć miejsce na rynku unijnym dla polskich producentów. Może to wesprzeć polskich hodowców i zwiększyć wpływy z eksportu, zwłaszcza że polscy producenci nie eksportują już produktów do dalszego przetworzenia (półtusze), a gotowe produkty wysoko przetworzone.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

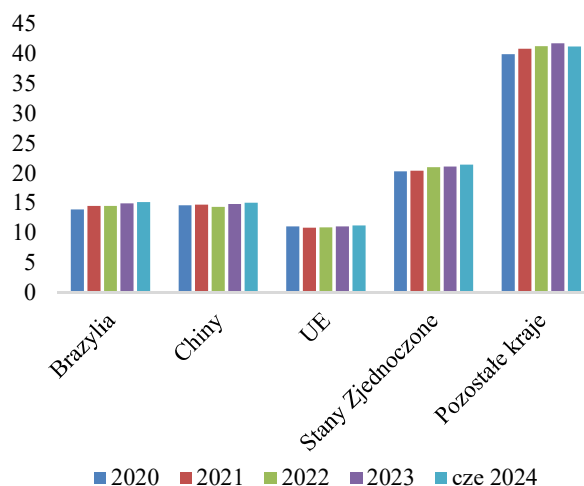
Stabilna

Produkcja drobiu

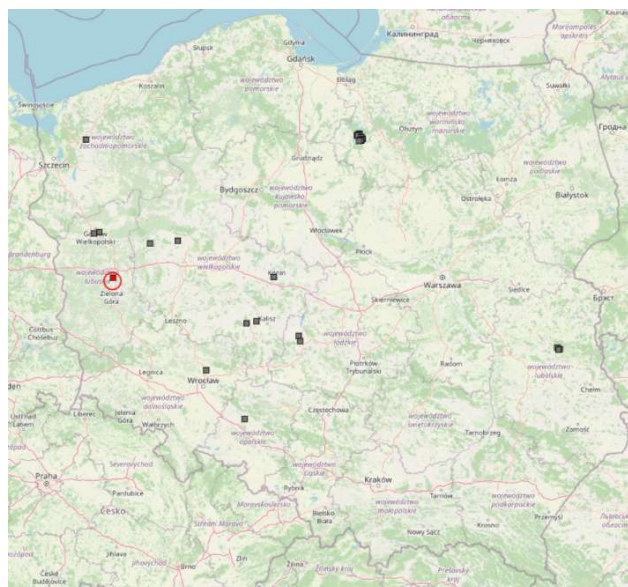
- Według prognozy USDA produkcja mięsa drobiowego w 2024 r. ma wynieść 104,2 mln t i będzie o 0,6% r/r wyższa, przy równoczesnym wzroście konsumpcji o 0,5%, do 101,8 mln t. Spadek produkcji drobiu w Chinach, wywołany rozprzestrzenianiem się wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) w tym kraju, zostanie skompensowany wzrostem wyników w Brazylii, Stanach Zjednoczonych, Egipcie, Meksyku i Argentynie.
- KE szacuje, że w 2024 r. produkcja drobiu na rynku unijnym zwiększy się o około 4,0% r/r, do 13,9 mln t, przy wzroście konsumpcji o 0,8% r/r, do 12,6 mln t. Wzrostowi produkcji sprzyja spadek cen pasz, utrzymujący się popyt na mięso drobiowe, mniejsza intensywność występowania wirusa ptasiej grypy (HPAI) w porównaniu z latami poprzednimi.
- Prawdopodobieństwo występowania ognisk HPAI w Polsce pozostaje wysokie.
- W 2024 r. w Polsce do połowy września stwierdzono łącznie 26 ognisk HPAI. Łącznie utrzymywane było w nich ponad 581 tys. szt. drobiu. Były one głównie zlokalizowane w województwie wielkopolskim i warmińsko-mazurskim.
- W kwietniu 2024 r. Polska odzyskała status kraju wolnego od HPAI. Dzięki temu we wrześniu 2024 r. Republika Kirgiska zniosła wprowadzony zakaz importu do Kirgistanu towarów drobiowych z województwa kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, lubelskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego, warmińsko-mazurskiego, zachodniopomorskiego. Również we wrześniu władze izraelskie powiadomiły o zniesieniu zakazu wysyłki na rynek izraelski jaj, mięsa drobiowego i podrobów drobiowych oraz ptaków i materiału genetycznego drobiu, które pochodzą z terenów wolnych od zakażeń wysoce zjadliwą grypą ptaków.
- Od początku 2024 r. następuje wzrost produkcji mięsa drobiowego. Według danych GUS w okresie od stycznia do sierpnia 2024 r. krajowy skup żywca drobiowego, w porównaniu z analogicznym okresem 2023 r., zwiększył się o 9,0%, do ponad 2,4 mln t i stanowił 58,0% wolumenu dostaw. Produkcję stymuluje obniżka cen pasz.
- Cena w skupie kurcząt brojlerów od początku 2024 r. systematycznie rośnie. Sprzyja temu wysoki krajowy popyt na mięso drobiowe, które jest tańsze od pozostałych rodzajów mięs. Wzrost cen wspiera też silny popyt eksportowy na rynku UE i rynkach pozaunijnych.
- Według GUS, we wrześniu 2024 r. cena skupu drobiu rzeźnego (5,56 zł za kg) była o 0,6% m/m wyższa, malejąc przy tym o 2,1% r/r.

Globalna produkcja drobiu w mln t

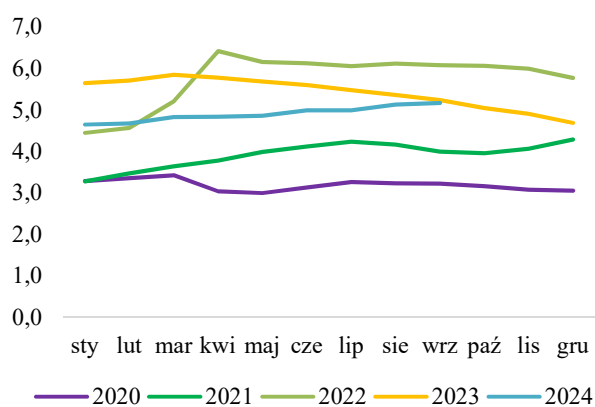
Źródło: USDA.

Aktywne i wygaszone ogniska ptasiej grypy u drobiu w Polsce w 2024 r.

Źródło: Główny Inspektorat Weterynarii.

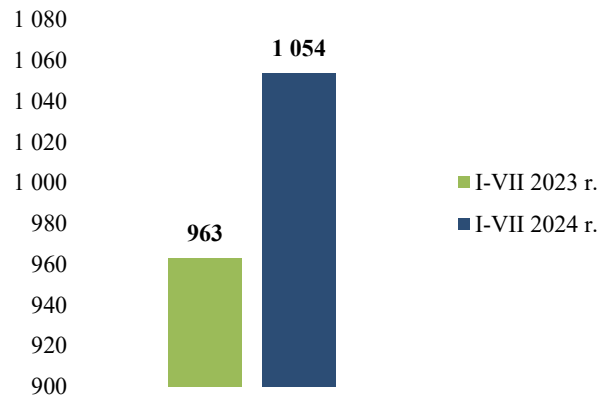
Średnie miesięczne ceny skupu kurcząt typu brojler w Polsce (zł/kg)

Źródło: ZSRIR MRiRW

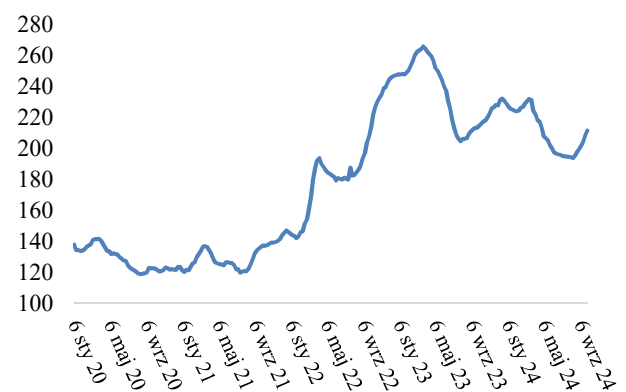
- Z informacji ZSRIR MRiRW wynika, że w pierwszych siedmiu miesiącach 2024 r. nastąpił szybki wzrost polskiego eksportu produktów drobiowych (o 9,5% r/r, do 1 054 tys. t), choć w ujęciu wartościowym w złotych nastąpił spadek o 3,8% r/r. Sprzyjał temu popyt na mięso drobiowe, zarówno w UE, jak i na rynkach pozaunijnych, a także konkurencyjność cenowa krajowej oferty.
- W strukturze asortymentowej krajowego eksportu produktów drobiowych dominowało mięso, którego sprzedaż zagraniczna wyniosła 98,9% eksportu.
- Głównymi kierunkami eksportu były kraje UE – Niemcy (180,7 tys. t), Francja (105,5 tys. t), Holandia (97,4 tys. t). Poza UE najczęściej mięsa wyeksportowano do Wielkiej Brytanii (106,8 tys. t).
- Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz (KIPDiP) poinformowała, że szacowana wylęgami piskląt obecna populacja towarowych kur nieśnych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb rynku. Od początku 2024 r. do końca lipca na rynku pojawiło się 19 mln młodych kur, podczas gdy w minionych latach było to 21–25 mln szt. Konsekwencją będzie wzrost cen jaj.
- KIPDiP ocenia, że producenci jaj nie inwestują, ponieważ obawiają się niestabilnych przepisów, obostrzeń związanych z produkcją drobiu, obaw o rozprzestrzenianie się grypy ptaków. Rosną też koszty produkcji wskutek rozwoju alternatywnych metod chowu i rezygnacji z hodowli klatkowej.

Eksport mięsa drobiowego i podrobów oraz drobiu żywego od stycznia do lipca (tys. t)

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Średnia tygodniowa cena jaj w UE (w EUR za 100 kg) od 6 stycznia 2020 r. do 30 września 2024 r.

Źródło: ZSRIR MRiRW.

- PKO Bank Polski ocenia, że przeciętna cena skupu drobiu w IV kwartale 2024 r. będzie wyższa nawet o 5,0% r/r, a początek 2025 r. przyniesie utrzymanie dynamiki na dodatnim poziomie. Wzrosty cen zbóż mogą podnieść koszty chowu, co ograniczy opłacalność i zahamuje wzrost podaży. Relacja cen żywca i paszy utrzyma się jednak na poziomie powyżej średniej wieloletniej.
- Według Credit Agricole Bank Polska w kierunku obniżenia cen oddziałuje wzrost produkcji drobiu wśród jego głównych unijnych producentów wskutek wysokiej opłacalności hodowli w następstwie niskich cen pasz. Jednocześnie w 2024 r. nie doszło do istotnych strat w bazie produkcyjnej związanych z występowaniem ptasiej grypy w UE. Dlatego też Credit Agricole Bank Polska prognozuje, że cena skupu drobiu na koniec 2024 r. wyniesie ok. 4,80 zł/kg i ok. 4,70 zł/kg na koniec 2025 r. Na podwyższonym poziomie pozostaną ceny skupu jaj w UE. Wynika to z ich ograniczonej podaży, będącej efektem transformacji sektora produkcji jaj, polegającej na zastępowaniu chowu klatkowego chowem bezklatkowym. Dlatego też cena skupu jaj klasy M na koniec 2024 r. wyniesie ok. 48 zł/100 sztuk oraz ok. 52 zł/100 sztuk na koniec 2025 r.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

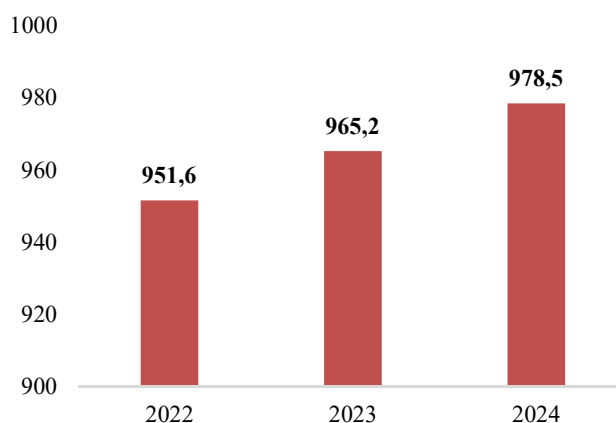
Pozytywna

Produkcja mleka

- Według prognozy Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) globalna produkcja mleka w 2024 r. wyniesie 979 mln t, o 1,4% r/r więcej. Liderem światowej produkcji pozostanie Azja, w której odnotowuje się wzrost pogłowia i rozwój farm mlecznych.
- KE zakłada, że sprzyjające warunki meteorologiczne wraz z malejącymi cenami pasz przełożą się na wzrost produkcji mleka w UE w 2024 r., mimo zakładanego spadku pogłowia krów o 0,3% r/r. Przewidywana jest stabilizacja cen mleka po obniżce z rekordowo wysokich poziomów, odnotowanych w 2022 r., oraz utrzymanie konsumpcji produktów mleczarskich na podobnym poziomie do lat ubiegłych.
- Według prognoz KE unijna produkcja mleka wyniesie w 2024 r. 154,3 mln t, co oznacza wzrost o 0,5% r/r.
- Prognozowana w 2024 r. redukcja pogłowia krów w UE (do 19,4 mln szt.) ma zostać zniwelowana dalszym wzrostem wydajności mlecznej (do 7 812 kg/szt.). W efekcie unijne dostawy mleka do skupu w 2024 r. mogą wzrosnąć o 0,5%, do 145,4 mln t.
- Według KOWR od wejścia Polski do UE w 2004 r. do końca 2023 r. skup mleka wzrósł w kraju o około 60,0%. Wzrostowi towarzyszyła rosnąca wydajność mleczna krów, która w 2023 r. osiągnęła 7 tys. l.
- W 2024 r. podaż mleka surowego do skupu na rynku krajowym utrzymuje się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Łączny skup mleka w pierwszych ośmiu miesiącach 2024 r. wyniósł 8,9 mld l i był wyższy o 5,0% r/r.
- Od sierpnia 2024 r. trwa wzrost cen skupu mleka. Do wzrostu cen przyczyniło się m.in. drożenie produktów mleczarskich na świecie. Według GUS we wrześniu br. za hl mleka płacono w skupie 208,36 zł, tj. o 3,9% m/m więcej, i o 10,6% więcej niż we wrześniu 2023 r.
- Polska jest trzecim (po Niemczech i Francji) producentem mleka w UE. Produkcja krowiego mleka surowego jest większa od zapotrzebowania rynku wewnętrznego, co stwarza możliwość eksportu: Polska jest piątym eksporterem mleka w UE. Około 1/3 produkcji jest sprzedawana za granicę.
- Według wstępnych danych w pierwszych ośmiu miesiącach 2024 r. z Polski wywieziono 1 156 tys. t produktów mleczarskich, z czego 583 tys. t surowego mleka i śmietany. Wartość w złotych sprzedaży surowego mleka i śmietany wzrosła o 7,0% r/r, a wolumen sprzedaży powiększył się o 3,4% r/r.

Globalna produkcja mleka w mln t

Źródło: FAO.

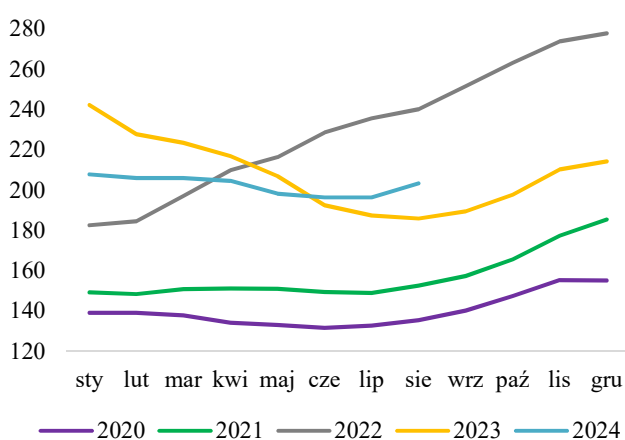
Produkcja mleka w UE

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024*
Pogłowienie krów (mln szt.)	20,2	19,9	19,8	19,4	19,4
Wydajność mleczna (kg/szt.)	7 484	7 578	7 611	7 749	7 812
Produkcja mleka (mln t)	154,0	153,6	153,2	153,7	154,3

* prognoza

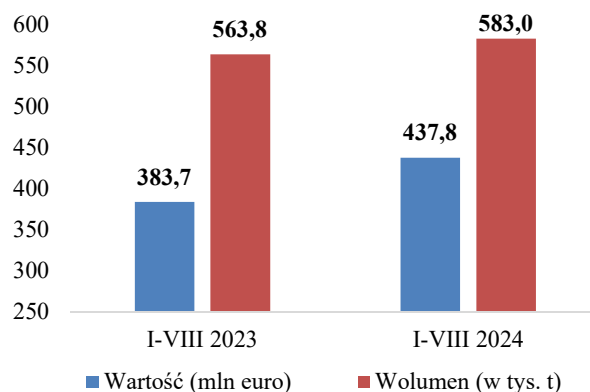
Źródło: Komisja Europejska.

Średnie ważona cena netto skupu mleka o standardowych parametrach (zł/100 kg)

Źródło: ZSRIR MRiRW.

Polski eksport surowego mleka i śmietany

Źródło: ZSRIR MRiRW.

- Według Credit Agricole Bank Polska podaż mleka wśród głównych światowych eksporterów produktów mlecznych jest dość niska, a z drugiej strony słaby pozostaje globalny popyt na produkty mleczne. Sprzyja to stabilizacji cen mleka. Dlatego też cena skupu mleka w Polsce osiągnęła już swoje minimum lokalne i w najbliższych kwartałach będzie kształtować się w łagodnym trendzie wzrostowym. Na koniec 2024 r. ma ona wynieść ok. 220 zł/hl, a na koniec 2025 r. ok. 230 zł/hl.
- Credit Agricole Bank Polska ocenia, że czynnikiem oddziałującym w kierunku pogorszenia konkurencyjności cenowej polskiego mleczarstwa jest niewystarczający wzrost krajowych dostaw mleka. Nierównowaga ta pogłębia się nie tylko ze względu na szybszy wzrost krajowego spożycia mleka od jego produkcji, ale również z uwagi na rosnące moce wytwórcze firm wyspecjalizowanych w przetwórstwie mleka. Dlatego, jeżeli nie dojdzie do zwiększania pogłowia bydła mlecznego oraz wydajności mlecznej przez gospodarstwa pozostające na rynku, nastąpi spowolnienie wzrostu podaży mleka w Polsce. Będzie to prowadzić to do zmniejszenia nadwyżek eksportowych na krajowym rynku mleka, a w konsekwencji również nasilenia presji na relatywny wzrost cen skupu mleka.
- Natomiast PKO Bank Polski szacuje, że przeciętna cena skupu mleka w Polsce w IV kwartale 2024 r. będzie wyższa o 6,0–10,0% r/r, a dynamika cen na początku 2025 r. utrzyma się na lekko dodatnim poziomie. Wzrost będzie wspierać słabsze tempo wzrostu produkcji m.in. na rynku UE. Może też dojść do ujawnienia się efektu popytowego pod wpływem wyższych realnych płac i rosnących dochodów rozporządzalnych konsumentów.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych

- Zgodnie z rejestrem REGON według stanu na wrzesień 2024 r. produkcję artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych prowadziło 31,5 tys. przedsiębiorstw, z czego najczęściej przypadło na produkcję artykułów spożywczych (95,0%). Jedyne 30 przedsiębiorstw pochodziło z sektora publicznego.
- W strukturze przedsiębiorstw przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (17,7 tys.). Jedyne 211 podmiotów zatrudniało powyżej 250 osób, a 26,2 tys. z nich zatrudniało mniej niż 10 osób. Najwięcej podmiotów zajmowało się produkcją pieczywa i wyrobów ciastkarskich.
- W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. we wskazanych branżach zarejestrowano łącznie 1 186 nowych podmiotów, z czego aż 1 133 w produkcji artykułów spożywczych. 757 podmiotów otworzyły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 377 podjęło działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Według PKO Banku Polskiego rentowność branży w II kwartale 2024 r. pogorszyła się w skali roku, pozostała jednak wysoka i lepsza od średniej w przetwórstwie przemysłowym. Niskie ceny surowców wspierały marże, szczególnie w produkcji podstawowych produktów rolnych. Negatywny wpływ na spadek przychodów miała niższa sprzedaż eksportowa, będąca m.in. efektem aprecjacji złotego.
- Największy udział we wzroście kosztów branży spożywczej ogółem miały firmy produkujące kakao, czekolady i wyroby cukiernicze. Odnotowano za to wyraźną poprawę sytuacji w przetwórstwie mleka. Odbicie cen na rynku produktów mleczarskich pozwoliło na wzrost przychodów.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych wyniósł we wrześniu 2024 r. 5,3 pkt. Kształtuje się na dodatnim poziomie nieprzerwanie od sierpnia 2023 r.
- Bieżący portfel zamówień oceniany jest niemal neutralnie, choć jego prognozy są silnie pozytywne. Przedsiębiorcy z branży pozytywnie oceniają produkcję, a negatywnie – bieżącą sytuację finansową.
- Jako główne bariery w prowadzonej działalności przedsiębiorcy wymieniają niedostateczny popyt, brak wykwalifikowanych pracowników, ale przede wszystkim wskazują na wysokie koszty zatrudnienia, niestabilne przepisy i wysokie obciążenia podatkowe.

Podmioty gospodarki narodowej w produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych, zarejestrowane w rejestrze REGON

Produkcja	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
artykułów spożywczych	29 764	29 800	0,1%
napojów	1 585	1 562	-1,5%
wyrobów tytoniowych	68	67	-1,5%

Źródło: GUS.

Charakterystyka produkcji artykułów spożywczych w podmiotach zatrudniających powyżej 10 osób

Podmioty o liczbie pracujących	Okres	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	736	19,2	0,6	0,1
10-49	06.2023	765	19,9	0,7	0,1
50-249	06.2024	749	87,7	2,5	0,5
50-249	06.2023	765	87,8	3,2	0,5
250 i więcej	06.2024	262	200,7	7,3	0,5
250 i więcej	06.2023	271	200,1	6,7	0,7

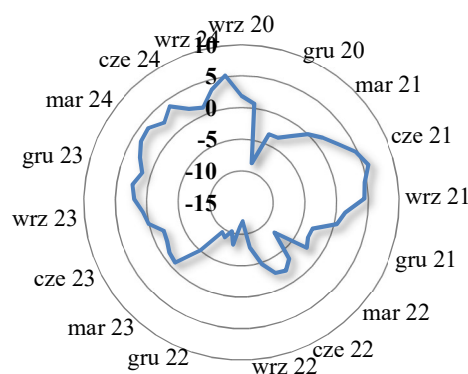
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki finansowe w produkcji artykułów spożywczych w podmiotach zatrudniających powyżej 10 osób (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Okres	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	76,5	93,3	6,6	45,5
10-49	06.2023	76,1	93,4	6,8	36,2
50-249	06.2024	78,4	94,7	5,4	31,2
50-249	06.2023	79,5	93,1	7,2	26,9
250 i więcej	06.2024	84,0	93,7	6,7	36,1
250 i więcej	06.2023	77,5	94,4	6,1	26,0

Źródło: GUS.

Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych od września 2020 r. do września 2024 r.

Źródło: GUS.

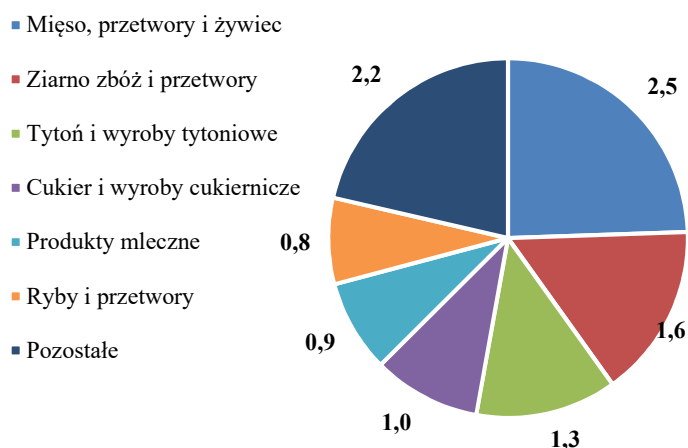
- Według KOWR w okresie od stycznia do marca 2024 r. dostawy do krajów UE wygenerowały wartość 9,3 mld euro (40 mld zł, spadek o 4,0% r/r). Głównym partnerem handlowym Polski pozostały Niemcy. Eksport do tego kraju wyniósł 3,2 mld euro i był o 5,0% r/r mniejszy. Udział rynku UE w eksporcie żywności z Polski wyniósł 73,0%.

- Do krajów pozaunijnych wyeksportowano w tym czasie produkty rolno-spożywcze o wartości 3,4 mld euro (14,7 mld zł, wzrost o 1,0% r/r). Eksportowano przede wszystkim: mięso, produkty mleczne, pieczywo i wyroby piekarnicze, zboża. Największymi pozaunijnymi odbiorcami artykułów rolno-spożywczych z Polski były Wielka Brytania, Ukraina oraz Stany Zjednoczone.

- PKO Bank Polski ocenia, że II kwartał 2024 r. był prawdopodobnie ostatnim kwartałem, w którym roczna dynamika przychodów w produkcji artykułów spożywczych była ujemna. Ceny produktów rolno-spożywczych w relacji rocznej zaczęły rosnąć. Słabsze od oczekiwań zbiory zbóż na świecie oraz negatywne efekty przymrozków w Polsce mogą wspierać podwyżki cen. Podwyżki wynagrodzeń, w tym płacy minimalnej, będą jednak zwiększać koszty działalności. Sytuacja branży zależy od odbudowy popytu konsumenckiego, jednak mimo pewnego spadku rentowności na przełomie 2024 i 2025 roku pozostanie dobra.

- Powodem malejącej rentowności jest koniec tarczy antyinflacyjnej na energię i związana z tym podwyżka kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Wprowadzenie usprawnień produkcji jest kluczowe dla redukcji kosztów, poprawy efektywności energetycznej i zminimalizowania wpływu na środowisko, szczególnie w kontekście wymogów unijnych Europejskiego Zielonego Ładu.

Struktura towarowa polskiego eksportu rolno-spożywczego w I kwartale 2024 r. (w mld euro)

Źródło: KOWR.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Produkcja metalowych wyrobów gotowych (z wyłączeniem maszyn i urządzeń)

- Zgodnie z rejestrem REGON według stanu na wrzesień 2024 r. produkcję metalowych wyrobów gotowych prowadziło 66,0 tys. przedsiębiorstw, z czego najwięcej przypadło na obróbkę mechaniczną elementów metalowych oraz produkcję konstrukcji metalowych i ich części.
- W strukturze przedsiębiorstw przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (51,5 tys.) i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (8,8 tys.). 120 podmiotów zatrudniało powyżej 250 osób, a 61,9 tys. z nich zatrudniało mniej niż 10 osób.
- W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. zarejestrowano łącznie 3 948 nowe podmioty, z czego większość w obróbce mechanicznej elementów metalowych. 3,3 tys. podmiotów otworzyły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 567 podjęło działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- PKO Bank Polski szacuje, że w IV kwartale 2023 r. przychody działu spadły o 10,0% r/r, ale utrzymano rentowność sprzedaży brutto na poziomie 5,1%.
- Branża charakteryzuje się wysokim udziałem sprzedaży eksportowej (47,5%), w której dominuje produkcja zbiorników, cystern i pojemników metalowych. W 2023 r. silnie wzrósł też eksport broni i amunicji (o 53,0%), i to w tym sektorze w ubiegłym roku odnotowano jedną z wyższych rentowności sprzedaży (19,0%).
- Wsparciem dla branży jest dobra sytuacja w branży motoryzacyjnej i rozwijająca się aktywność inwestycyjna, w tym w zakresie OZE.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji wyrobów gotowych z metali z wyłączeniem maszyn i urządzeń wyniósł we wrześniu 2024 r. -9,3 pkt. i był najgorszy od grudnia 2023 r.
- Producenci z analizowanego działu negatywnie oceniają bieżący portfel zamówień oraz obecną produkcję i sytuację finansową. Ankietowani nie przewidują poprawy ogólnej sytuacji przedsiębiorstwa.
- Przedsiębiorcy dotkliwie odczuwają niedostateczny popyt na swoje wyroby oraz niedobór wykwalifikowanych pracowników. Najsilniejszą barierą działalności są jednak jej koszty, obciążenia podatkowe, niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej.

Podmioty gospodarki narodowej w produkcji metalowych wyrobów gotowych, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
produkcja metalowych wyrobów gotowych	65 619	66 040	0,6%

Źródło: GUS.

Charakterystyka produkcji metalowych wyrobów gotowych w podmiotach zatrudniających powyżej 10 osób

Podmioty o liczbie pracujących	Okres	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	1 110	27,0	0,6	0,2
10-49	06.2023	1 035	25,4	0,7	0,1
50-249	06.2024	873	97,6	1,7	0,5
50-249	06.2023	889	99,1	3,0	0,4
250 i więcej	06.2024	186	96,2	3,0	0,6
250 i więcej	06.2023	184	96,6	3,0	0,7

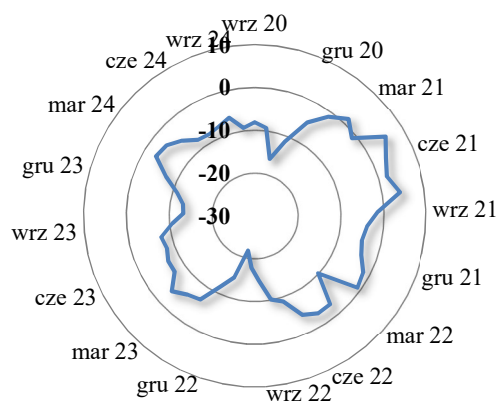
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki finansowe w produkcji metalowych wyrobów gotowych w podmiotach zatrudniających powyżej 10 osób (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Okres	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	plynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	64,0	92,9	6,8	53,5
10-49	06.2023	72,4	90,7	9,4	50,4
50-249	06.2024	68,3	94,7	5,4	40,5
50-249	06.2023	77,8	89,9	9,5	33,7
250 i więcej	06.2024	74,2	92,8	6,4	42,9
250 i więcej	06.2023	81,0	93,2	7,3	37,3

Źródło: GUS.

Ogólny wskaźnik koniunktury w produkcji wyrobów gotowych z metali od września 2020 r. do września 2024 r.

Źródło: GUS.

- PKO Bank Polski ocenia, że w II kwartale 2024 r. nastąpiło wyraźne pogorszenie rentowności branży, i to zarówno w ujęciu kwartalnym, jak i rocznym. Branża charakteryzuje się wysokim udziałem sprzedaży eksportowej (47,0%), w której dominuje segment produkcji zbiorników, cystern i pojemników metalowych.

- Dobre wyniki odnotowano w produkcji metalowych elementów stolarki budowlanej i w produkcji opakowań z metali. Natomiast gorsze wyniki osiągnięto w budowie konstrukcji metalowych, co wiąże się ze spowolnieniem w budownictwie kubaturowym i przemysłowym. Pogorszenie rentowności obserwowano też w produkcji zbiorników, cystern i pojemników metalowych.

- Elementem kosztotwórczym będą drożejące metale przemysłowe. Wzrost cen następuje pod wpływem optymizmu związanego z chińskim pakietem stymulacyjnym dla gospodarki (obniżki podstawowych stóp procentowych i dodatkowe tanie finansowanie dla banków) i spodziewanymi kolejnymi obniżkami stopy funduszy federalnych w Stanach Zjednoczonych.

- PKO Bank Polski ocenia, że producenci metalowych wyrobów gotowych nie przejawiają optymizmu i spodziewają się zblizonej sytuacji w najbliższym czasie. Widoczny jest negatywny wpływ wzrostu płac, który coraz częściej zgłaszany jest jako jedna z barier prowadzenia działalności, a udział wynagrodzeń w przychodach zbliża się do 20,0%.

- Wyniki branży w całym 2024 r. będą słabsze w porównaniu z 2023 r. Kluczowa dla koniunktury będzie poprawa sytuacji na rynkach zagranicznych, a także związane z nią ożywienie w polskim budownictwie i przemyśle, wspierane projektami finansowanymi z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) i obniżeniem kosztów finansowania w 2025 r.

Zmiany cen metali i wyrobów gotowych z metali

Dział	mar 24		cze 24		wrz 24	
	m/m	r/r	m/m	r/r	m/m	r/r
Produkcja metali	0,4%	-15,0%	0,1%	-9,6%	-0,5%	-6,2%
Produkcja wyrobów z metali	0,0%	-7,9%	-0,2%	-6,5%	0,2%	-5,3%

Źródło: GUS.

Notowania miedzi od stycznia 2023 r. do września 2024 r. na giełdzie LME (USD/t)

Źródło: bankier.pl.

Poziom ryzyka

Wysoki

Perspektywa

Stabilna

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA

Transport drogowy

- Zgodnie z rejestrem REGON według stanu na wrzesień 2024 r. drogowy transport towarów wykonywało 142,3 tys. przedsiębiorstw. Jedynie 53 przedsiębiorstwa pochodziły z sektora publicznego.
- W strukturze przedsiębiorstw przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (112 tys.) i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (20,2 tys.). Dominowały podmioty małe, zatrudniające mniej niż 10 osób (138,9 tys.), jedynie 341 podmiotów zatrudniało powyżej 49 osób.
- W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. zarejestrowano łącznie 6 549 nowych podmiotów, z czego niespełna 5,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a 1 477 w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Słaba koniunktura wpłynęła na wyraźnie gorsze w ujęciu rocznym wskaźniki ekonomiczne w skali roku w pierwszym półroczu 2024 r., spadł zysk netto i udział podmiotów zyskowych, wzrosła strata netto. Pogorszyły się wskaźniki poziomu kosztów i rentowności. Podmioty mniejsze radziły sobie lepiej w trudnym otoczeniu makroekonomicznym.
- W pierwszej połowie 2024 r. w transporcie i gospodarce magazynowej koszty rosły w szybszym tempie niż przychody, o 5,7% r/r (przychody – o 3,6%).
- O prawie 12 p.p. spadł udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (z 78,0% do 66,3%). W transporcie drogowym dla podmiotów zatrudniających powyżej 9 osób wskaźnik ten spadł z 77,0% do 64,2%.
- Wskaźniki rentowności sprzedaży brutto spadły dla całego sektora z 5,1% do 3,0%, a dla transportu samochodowego z 5,7% do 2,5%.
- Wynik finansowy netto wyniósł w pierwszej połowie 2024 r. 4,9 mld zł (w analogicznym okresie poprzedniego roku było to 6,7 mld zł).
- Wskaźnik poziomu kosztów pogorszył się z 93,1% do 95% dla całego sektora, a dla transportu samochodowego podniósł się nieznacznie, bo z 97,0% do 97,1%.
- Ponad 87,0% ładunków przewożonych jest transportem samochodowym, a 50,0% – zarobkowo. Tylko ok. 24,0% zarobkowych przewozów realizują przedsiębiorstwa transportowe zatrudniające powyżej 9 osób.

Podmioty gospodarki narodowej w transporcie, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
Transport i gospodarka magazynowa	240 292	239 581	-0,3%
Transport drogowy towarów – zarejestrowane	143 111	142 266	-0,6%
Transport drogowy towarów – nowe	6 667	6 549	-1,8%

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki finansowe w transporcie drogowym towarów (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Okres	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	66,0	95,3	3,9	31,1
10-49	06.2023	76,0	92,1	6,6	36,5
50 i więcej	06.2024	60,7	97,6	2,1	23,8
50 i więcej	06.2023	78,7	94,1	5,4	22,1

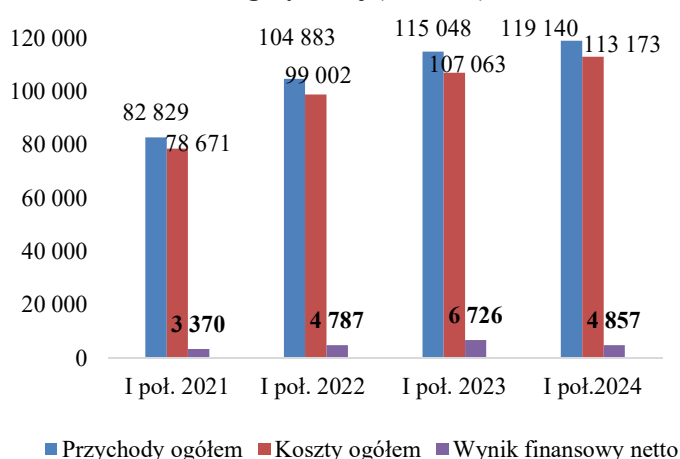
Źródło: GUS.

Charakterystyka transportu drogowego towarów

Podmioty o liczbie pracujących	Okres	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	1 163	26,5	0,6	0,2
10-49	06.2023	1 057	25,0	0,8	0,1
50 i więcej	06.2024	629	119,6	1,6	1,0
50 i więcej	06.2023	639	122,9	2,2	0,3

Źródło: GUS.

Podstawowe dane finansowe w transporcie i gospodarce magazynowej (w mln zł)

Źródło: GUS.

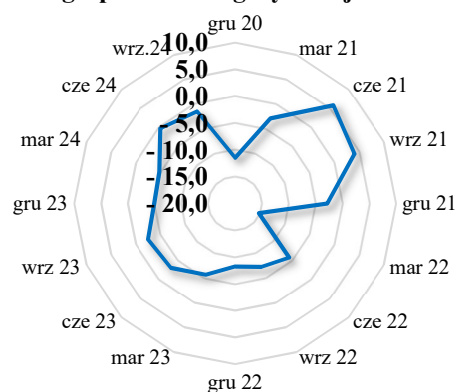
- Transport samochodowy odnotował w pierwszych trzech kwartałach 2024 r. znikomą dynamikę wzrostu przewozów – 0,8% (przewozy ogółem spadły o 0,5%).
- Polska jest liderem w UE zarówno pod względem przewozów transportem samochodowym (20,3 % ogółu pracy przewozowej UE mierzonej tonokilometrami) jak i przewozów międzynarodowych transportem samochodowym (jedna trzecia pracy przewozowej w krajach UE).
- Przedsiębiorstwa transportowe odczuwały konkurencję ze strony tańszych podmiotów ukraińskich, wypierających je z rynku.
- Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury we wrześniu 2024 r. w sektorze był na poziomie -1,4 pkt., lepszym niż w poprzednim miesiącu i analogicznym okresie minionego roku. Oceny bieżącej sytuacji, poza ogólną sytuacją gospodarczą przedsiębiorstwa, były wyraźnie negatywne (popytu, sprzedaży, sytuacji finansowej i płatności). Prognozy były także niekorzystne, szczególnie dotyczące sytuacji finansowej. Przewidywano wzrost cen i nieznaczne zwiększenie zatrudnienia.
- Najistotniejszą, o wciąż rosnącym znaczeniu, barierą są koszty zatrudnienia (66,0% we wrześniu 2024 r., 62,7% przed rokiem), ponadto wysokie obciążenia na rzecz budżetu (53,3% we wrześniu 2024 r., 51,0% przed rokiem). Najmocniej spadło znaczenie utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (z 60,2% do 49,6%) oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych (z 47,2% do 37,5%).
- Według GUS dominującą grupą ładunków według tonażu są: rudy metali i inne niż węgiel, ropa i gaz produkty górnictwa. W 2023 r. produkty spożywcze wyprzedziły pod względem udziału wyroby z innych surowców niemetalicznych.
- Utrzymujące się osłabienie aktywności gospodarczej negatywnie wpływało na wielkość przewozów towarowych w Europie, a ze względu na znaczący udział polskich przewoźników w unijnych przewozach międzynarodowych, na ich kondycję finansową. Mniejszy popyt na usługi transportowe wpływał negatywnie na stawki frachtu.
- Rosnące koszty (zatrudnienia, opłat drogowych) oddziałują negatywnie na rentowność podmiotów w sektorze i dziale transportu samochodowego. Osłabienie koniunktury odzwierciedla także spadająca liczba zarejestrowanych i nowo rejestrowanych podmiotów w sektorze.
- Sytuacja drogowego transportu ładunków w sporej części zależy od możliwości zachowania przewagi konkurencyjnej. Zmiana ustawy o delegowaniu kierowców w transporcie drogowym przyspiesza wejście w życie obowiązku rejestracji w systemie SENT przewoźników spoza UE (głównie z Ukrainy), wykonujących przewozy międzynarodowe, od 1 listopada 2024 r. Pozwoli to na monitoring przewozów kabotażowych.
- Wyzwaniem jest wymiana floty na zeroemisyjne pojazdy. Według organizacji Transport i Logistyka Polska koszty tej wymiany do 2040 r. mogą wynieść nawet 160 mld euro. Do innych zagrożeń należy brak kierowców: Międzynarodowa Unia Przewoźników szacowała niedobory kierowców ciężarówek w Polsce na 29 tys. w 2023 r.

Przewozy ładunków transportem samochodowym (tys. t)

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	sty-wrż 2024
Ogółem	1 952,5	1 976,3	1 942,8	b.d.
Zarobkowo	1 203,0	1 182,6	1 192,4	b.d.
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego	949,9	888,7	884,7	b.d.
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego zatrudniające pow. 9 osób	282,4	284,2	285,3	207,9

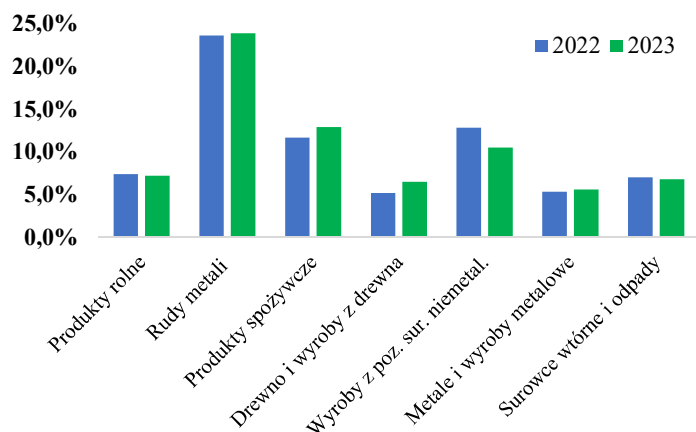
Źródło: GUS.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury transporcie i gospodarce magazynowej

Źródło: GUS.

Struktura ładunków w drogowym transporcie samochodowym

Źródło: GUS.

- PKO Bank Polski ocenia, że przy założeniu wzrostu popytu na usługi transportu drogowego towarów dzięki ożywieniu gospodarczemu tempo wzrostu przychodów branży powinno się poprawić. Jednak czynnikami zwiększającymi koszty transportu drogowego będą: rozszerzenie w Polsce sieci płatnych dróg dla ruchu ciężarowego (o dodatkowe 1 600 km w 2024 r. wobec 3 620 km w 2023 r.), wzrost opłat drogowych w części krajów UE, jak również dalsza wymiana tachografów na urządzenia II generacji. Na wzrost kosztów i czasu dostaw może wpłynąć okresowe przywrócenie kontroli na granicach z Niemcami.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

BUDOWNICTWO

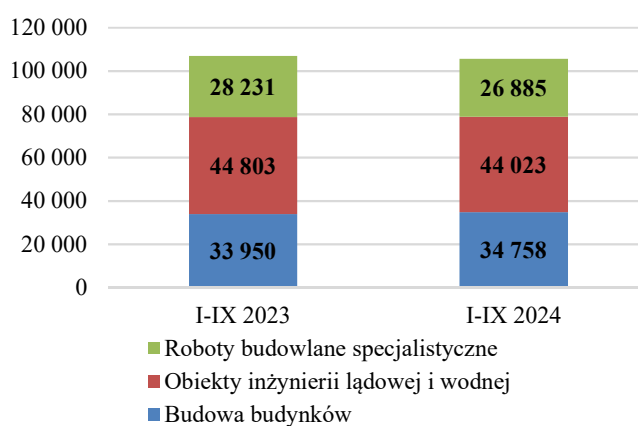
- Zgodnie z rejestrem REGON według stanu na wrzesień 2024 r. w budownictwie działało 574,6 tys. przedsiębiorstw. Jedyne 624 przedsiębiorstwa pochodziły z sektora publicznego.
- Przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (466,0 tys.) i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (72,0 tys.). Dominowały małe podmioty, zatrudniające mniej niż 10 osób (561,1 tys.), jedynie 1 454 podmioty deklarowały zatrudnienie powyżej 49 osób, w tym 134 powyżej 249 osób.
- W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. zarejestrowano łącznie 41,4 tys. nowych podmiotów, z czego 34,3 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a 6,5 tys. w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Udział poszczególnych działów w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej podmiotów zatrudniających pow. 9 osób jest zbliżony. W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. nie uległ on istotnej zmianie.
- Na strukturę udziału poszczególnych działów istotnie wpływa wielkość podmiotów. Według danych dla pełnej zbiorowości utrzymuje się znaczny udział małych podmiotów w realizacji specjalistycznych robót budowlanych.
- Dział budowlanych robót specjalistycznych zdominowany jest przez mikrofirmy (zatrudniające do 9 pracowników). Najczęściej są to jednoosobowe działalności gospodarcze.
- W strukturze produkcji budowlano-montażowej według rodzaju obiektów największy udział (ok. 50,0%) mają obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym największy – autostrady i drogi (ok. 20,0%).
- Udział budynków niemieszkalnych utrzymuje się na poziomie ok. 30,0%, z czego ponad 1/3 stanowią budynki przemysłowe i magazynowe.

Podmioty gospodarki narodowej w budownictwie, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
Budowa budynków – zarejestrowane	152 081	152 211	0,1%
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej – zarejestrowane	35 475	36 407	2,6%
Roboty specjalistyczne – zarejestrowane	378 916	386 026	1,9%
Budowa budynków – nowe	8 205	8 523	3,9%
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej – nowe	1 964	2 007	2,2%
Roboty specjalistyczne – nowe	33 740	30 887	-8,5%

Źródło: GUS.

Struktura produkcji budowlano-montażowej (w mln zł)

Źródło: GUS.

Struktura produkcji budowlano-montażowej (w %)

Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	I-III kw. 2023 r.	I-III kw. 2024 r.
Budynki mieszkalne	17,5	15,6	16,4	18,5
Budynki niemieszkalne	31,8	30,3	32,1	30,4
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	51,7	54,1	51,5	51,1

Źródło: GUS.

Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych

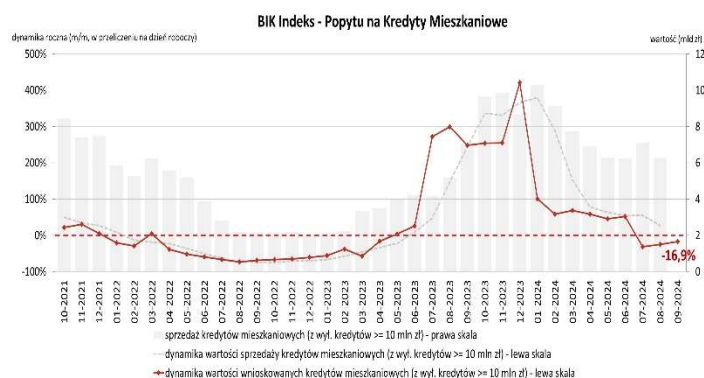
- W trzech pierwszych kwartałach br. w budownictwie mieszkaniowym oddano do użytkowania 145,4 tys. mieszkań, o 9,6% r/r mniej. Narastająco od stycznia br. deweloperzy przekazali 89,6 tys. mieszkań (mniej o 7,6% r/r), a inwestorzy indywidualni – 51,6 tys. mieszkań (mniej o 15,1% r/r). Obie dynamiki poprawiły się w porównaniu do stanu po sierpniu br.
- Liczba pozwoleń dla deweloperów na budowę (154,4 tys.) była wyższa o 34,4% r/r, a dla inwestorów indywidualnych (60,3 tys.) – o 11,2% r/r. Jednak w samym wrześniu liczba wydanych pozwoleń na budowę była niższa o 0,5% r/r.
- Deweloperzy rozpoczęli budowę 117,0 tys. mieszkań (o 45,9% r/r więcej), a inwestorzy indywidualni – 61,4 tys. (o 10,5% r/r więcej).
- We wrześniu 2024 r., w przeliczeniu na dzień roboczy, banki i SKOK-i przesłały do BIK zapytania o kredyty mieszkaniowe na kwotę niższą o 16,9% r/r. O kredyt wnioskowało 28,51 tys. potencjalnych kredytobiorców w porównaniu do 36,57 tys. rok wcześniej.
- Średnia wartość wnioskowanego kredytu mieszkaniowego wyniosła we wrześniu 2024 r. 444,74 tys. zł i była wyższa o 6,6% niż we wrześniu 2023 r. W porównaniu do sierpnia 2024 r. wzrosła o 3,2%.
- Według danych NBP w II kwartale 2024 r. wzrost cen transakcyjnych metra kwadratowego mieszkania obserwowano na większości rynków. W skali roku ceny wzrosły wyraźnie na wszystkich rynkach, mocniej na rynkach największych. Tempo wzrostu cen na większości rynków było wyższe niż inflacja.
- Na rynku pierwotnym największy wzrost cen w skali roku wystąpił w Krakowie, Katowicach, Poznaniu i Warszawie, a w dużych miastach – także w Lublinie, Białymstoku i Opolu. W skali kwartału największy wzrost cen odnotowano w Gdyni i Katowicach, a na mniejszych rynkach w Kielcach i Lublinie. Niewielkie spadki cen wystąpiły w Rzeszowie i Bydgoszczy.
- W skali roku wzrost cen na rynku wtórnym był niższy, a skala zmian – zbliżona do rynku pierwotnego.
- Na rynku wtórnym ceny transakcyjne najmocniej wzrosły w skali roku w Krakowie i Wrocławiu, a na mniejszych rynkach w Kielcach i Opolu.
- Największy kwartalny wzrost w II kwartale 2024 r. odnotowano w Gdyni i Wrocławiu, a w mniejszych miejscowościach w Kielcach, Opolu i Rzeszowie.

Mieszkania oddane do użytkowania, pozwolenia na budowę i rozpoczęte budowy (w tys.)

Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	I-IX 2023 r.	I-IX 2024 r.
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia	298,0	241,6	174,3	219,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	200,3	189,1	138,9	181,5
Mieszkania oddane do użytkowania	238,5	221,3	160,8	145,4

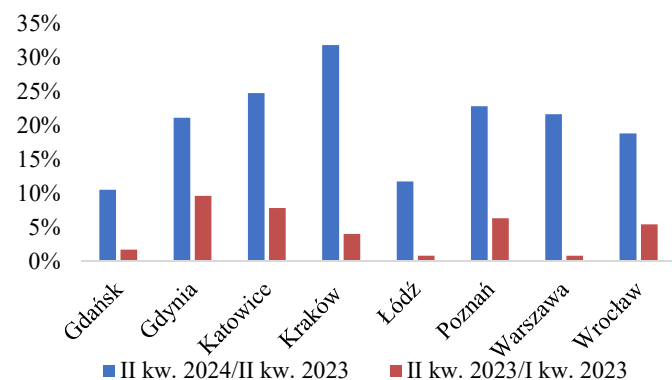
Źródło: GUS.

Popyt na kredyty mieszkaniowe

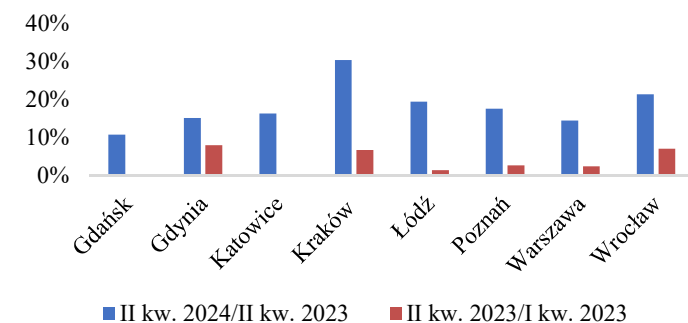
Źródło: BIK.

Zmiany cen transakcyjnych na rynku pierwotnym po II kwartale 2024 r.

Źródło: NBP.

Zmiany cen transakcyjnych na rynku wtórnym po II kwartale 2024 r.

Źródło: NBP.

- Według AMRON w II kwartale 2024 r. niewielki wzrost stawek czynszu w ujęciu kwartalnym odnotowano we wszystkich największych miastach (największy w Krakowie), z wyjątkiem Wrocławia. Ponieważ zmiany stawek najmu były niewielkie, skala zmian rocznych była taka sama, jak w I kwartale 2024 r.

Stawki najmu w II kwartale 2024 r.

Miasto	Średnia miesięczna stawka (zł)		Zmiana k/k (%)	Zmiana r/r (%)
	I kw. 2024 r.	II kw. 2024 r.		
Gdańsk	1 933	1 942	0,47%	-1,65
Katowice	1 223	1 236	1,06%	4,24
Kraków	1 794	1 821	1,51%	1,44
Łódź	1 302	1 312	0,77%	-3,29
Poznań	1 491	1 504	0,87%	0,09
Warszawa	2 226	2 243	0,76%	-1,65
Wrocław	1 857	1 824	-1,78%	-1,30

Źródło: AMRON SARFiN.

- Z danych NBP wynika, że nadal rosła liczba mieszkań oferowanych na wynajem (oddawanie mieszkań zakupionych w okresie 2020–2022). Niższe koszty najmu były korzystniejsze w porównaniu z kosztem zakupu mieszkania.
- Na rynku utrzymuje się niepewność związana z kontynuacją programu wsparcia budownictwa mieszkaniowego, a prawdopodobieństwo jego wprowadzenia maleje.
- Program Bezpieczny Kredyt 2% przyniósł skokowy wzrost popytu na mieszkania, co w obliczu niższej aktywności budowlanej deweloperów stymulowało wzrost cen mieszkań. Na początku 2024 r. doszło do zwiększenia aktywności deweloperów w relacji do poprzedniego roku, ale kwiecień przyniósł wyhamowanie dynamiki rozpoczętych budów i uzyskanych pozwoleń. Bez finansowania w postaci rządowego programu wsparcia rok 2024 r. przyniósł również obniżenie sprzedaży i korekty planów sprzedażowych deweloperów.
- Wyliczany przez AMRON indeks dostępności mieszkaniowej M3 w 2024 r. kontynuuje spadek (m.in. z powodu wzrostu cen mieszkań przy stabilnych pozostałych parametrach).
- Rośnie liczba ofert na platformach pośredników rynku mieszkaniowego, co może wskazywać na nierównowagę popytu i podaży i przynieść korektę cen.
- Negatywnie na finanse przedsiębiorstw oddziałują rosnące płace, natomiast korzystnie nań wpływa stabilizacja cen materiałów budowlanych.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych

obiekty biurowe

- W II kwartale 2024 r. dynamika przyrostu nowej powierzchni biurowej na rynkach regionalnych i w Warszawie wyrównała się. Na ośmiu największych rynkach regionalnych zasoby nowoczesnej powierzchni biurowej wynosiły ponad 6,73 mln m², w Warszawie 6,26 mln m².
- W Warszawie w pierwszej połowie 2024 r. do użytku oddano 63,7 tys. m² powierzchni, więcej niż w całym 2023 r. (w analogicznym okresie 2023 r. 18,7 tys. m²), większość (48,7 tys. m²) w I kwartale. Szacunki dla całego roku są na poziomie ok. 100 tys. m². Ok. 90,0% nowej podaży skoncentrowano w strefie centralnej. Newmark przewiduje podwojenie podaży w roku 2025.
- Istotna część nowej podaży (ok. 30,0%) pochodzi z budynków zmodernizowanych.
- Na rynkach regionalnych w pierwszej połowie 2024 r. oddano 61 tys. m² (o 47,0% mniej niż pierwszej połowie 2023 r.), z czego 30 tys. m² w II kwartale. Szacunki dla całego 2024 r. wahają się od 90 do 110 tys. m² w 2024 r.
- Aktywność inwestycyjna i nowa podaż odpowiadają na popyt, koncentrując się w Krakowie, Wrocławiu i Trójmieście. Po okresie wzmożonej aktywności nowych obiektów nie realizuje się w Katowicach, brak jest nowych inwestycji także w Poznaniu i Lublinie.
- Newmark szacuje, że powierzchnia w budowie na rynkach regionalnych na koniec II kwartału 2024 r. – 214,0 tys. m² – była o 10,0% mniejsza niż w I kwartale 2024 r. i o ponad 53,0% mniejsza niż w analogicznym okresie rok wcześniej. Szacunki JLL i Newmark wskazują na niższe (nawet o ponad 100 tys. m²) wielkości powierzchni w budowie na rynkach regionalnych niż podaje Colliers International.
- Szacunki powierzchni w budowie w Warszawie na koniec II kwartału 2024 r. wahają się od 266,0 do 293 tys. m².
- W pierwszym półroczu 2024 r. popyt był umiarkowany, spadł na rynkach regionalnych (w ujęciu rocznym). Istotny jest udział renegotjacji istniejących umów, nowe umowy dotyczą budynków najnowszych.

Zasoby powierzchni biurowej w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych (w mln m²)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I kw. 2024 r.	II kw. 2024 r.
Ogółem	12,71	12,91	12,95	12,99
Warszawa	6,27	6,23	6,24	6,26
Pozostałe	6,44	6,68	6,71	6,73
Kraków	1,71	1,81	1,82	1,82
Wrocław	1,33	1,35	1,37	1,38
Trójmiasto	1,01	1,05	1,05	1,05
Katowice	0,73	0,75	0,75	0,75
Łódź	0,63	0,64	0,64	0,65
Poznań	0,62	0,67	0,67	0,67
Szczecin	0,19	0,19	0,19	0,19
Lublin	0,22	0,22	0,22	0,22

Źródło: Colliers International, JLL, Newmark.

Nowa podaż powierzchni biurowej w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych (w tys. m²)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I poł. 2023 r.	I poł. 2024 r.
Ogółem	642,0	340,5	135,0	125,0
Warszawa	236,8	60,9	18,7	63,7
Pozostałe	405,2	279,6	116,3	61,3
Kraków	100,5	97,2	42,6	14,4
Wrocław	65,7	75,7	32,6	32,4
Trójmiasto	50,6	33,1	6,8	5,0
Katowice	127,3	26,7	0,0	0,0
Łódź	43,3	1,9	1,9	7,7
Poznań	0,0	43,2	32,4	0,0
Szczecin	1,5	1,9	0,0	1,8
Lublin	16,3	0,0	0,0	0,0

Źródło: Newmark.

Powierzchnia biurowa w budowie w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych (w tys. m²)

Rynek	2022 r.	2023 r.	II kw. 2024 r.
Ogółem	771,5	680,9	617,0
Warszawa	209,0	296,0	293,0
Pozostałe	562,5	384,9	324,0
Kraków	107,2	26,0	50,0
Wrocław	168,6	130,0	62,4
Trójmiasto	69,6	62,0	75,8
Katowice	129,2	54,0	55,5
Łódź	16,7	48,0	19,8
Poznań	68,8	58,0	54,0
Szczecin	2,4	2,4	2,0
Lublin	0,0	4,5	4,5

Źródło: Colliers International.

- W Warszawie w pierwszym półroczu 2024 r. wynajęto 316,4 tys. m² powierzchni (mniej o 2,0% r/r, ale więcej o ok. 29,0% k/k), ponad 56,0% w II kwartale 2024 r.
- Na rynkach regionalnych popyt w obu kwartałach 2024 r. był zbliżony (ok. 140 tys. m²), łącznie w pierwszej połowie 2024 r. wynajęto 286 tys. m² powierzchni (mniej o 14,0% r/r).
- Według Newmark na koniec czerwca 2024 r. wskaźnik pustostanów w Warszawie spadł o 0,1 p.p. k/k i o 0,5 p.p. w skali roku. Do wynajęcia było 680,5 tys. m² (na koniec I kwartału 725 tys. m²) nowoczesnej powierzchni biurowej. Poziom pustostanów mocno zależy od lokalizacji i wieku budynków.

- Na rynkach regionalnych udział wolnej powierzchni biurowej, po raz pierwszy od 2 lat, spadł nieznacznie. Na koniec II kwartału 2024 r. wyniósł 17,7% (spadek o 0,1 p.p. k/k, ale wzrost o 0,9 p.p. r/r). Do wynajęcia było 1,2 mln m² powierzchni biurowej.
- Stawki czynszów dla wysokiej jakości budynków w II kwartale 2024 r. ustabilizowały się. Na rynkach regionalnych stawki wynosiły według Newmark 16–17 euro za m² (według JLL 11,5–18,0 euro za m²), w Warszawie 22–27 euro za m² w centrum oraz 16–18 euro za m² w lokalizacjach poza centrum (rozpiętość w zależności od lokalizacji rośnie).

- Według oceny Newmark znaczna dostępność nowoczesnej powierzchni biurowej w istniejących biurowcach oraz poszukiwanie efektywności przekłada się na mniejszy popyt na biura. To przyczynia się do większej ostrożności deweloperów przy nowych inwestycjach biurowych, szczególnie na rynkach regionalnych, na których w wyniku wysokiej aktywności w latach 2021–2023 przybyło dużo nowej powierzchni biurowej i wzrósł wskaźnik pustostanów. Niewielkie ożywienie inwestycji wystąpiło na rynku warszawskim.
- Zdaniem Colliers International na rynkach regionalnych, wobec upowszechniania modelu hybrydowego pracy, wiele przedsiębiorstw zmniejszyło wynajętą powierzchnię biurową o 20,0–30,0%. JLL ocenia, że wysoki udział wolnej powierzchni utrzyma się w kolejnych miesiącach, a nadwyżki będą wchłaniane przez rynek jeszcze przez kolejne 3–5 lat. W najgorszej sytuacji są budynki starsze niż 10 lat (ponad 55,0% udziału w wolnej powierzchni, większość jest długotrwale niezajmowana). Proces weryfikacji niezbędnej powierzchni w nowym modelu pracy jeszcze nie został zakończony.
- W Warszawie na wskaźnik pustostanów wpływa wycofywanie starszych obiektów z oferty (zmiana funkcji lub modernizacja obiektu), rośnie znaczenie modernizacji starszych budynków (szacunki Newmark wskazują na ok. 20,0% powierzchni w budowie i 30,0% nowej podaży). JLL wskazuje, że podobna tendencja może wystąpić na rynkach regionalnych, szczególnie we Wrocławiu i Krakowie.

Popyt na nowoczesną powierzchnię biurową w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych

Rynek	2022 r.	2023 r.	I poł. 2023 r.	I poł. 2024 r.
Ogółem	1 483,3	1 490,1	659,5	602,4
Warszawa	860,1	748,8	325,7	316,4
Pozostałe	623,3	741,3	333,8	286,0
Kraków	198,1	201,3	82,6	93,5
Wrocław	137,2	165,6	88,1	49,9
Trójmiasto	101,0	143,9	68,6	55,8
Katowice	62,7	61,4	25,0	25,2
Łódź	48,4	54,6	30,7	23,2
Poznań	46,6	77,5	21,8	30,8
Szczecin	18,5	15,4	6,3	1,2
Lublin	10,9	21,7	10,8	6,5

Źródło: Newmark.

Wskaźnik pustostanów w Warszawie oraz na głównych rynkach regionalnych (w %)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I kw. 2024 r.	II kw. 2024 r.
Ogółem	13,5	14,1	b.d.	15,4
Warszawa	11,6	10,4	11,0	10,9
Pozostałe	15,3	17,5	17,8	17,7
Kraków	16,0	19,8	20,2	20,2
Wrocław	15,6	18,2	19,1	18,2
Trójmiasto	13,3	13,3	13,4	12,5
Katowice	17,1	21,5	20,6	20,8
Łódź	21,0	20,3	21,3	23,3
Poznań	10,5	14,7	14,1	13,9
Szczecin	5,8	4,8	5,5	6,3
Lublin	16,6	11,9	12,0	12,3

Źródło: Colliers International, Newmark.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

obiekty magazynowe

- Na koniec pierwszej połowy 2024 r. zasoby nowoczesnych powierzchni magazynowo-przemysłowych według Colliers International wzrosły do 33,2 mln m², a według Savills do 33,52 mln m² (na koniec 2023 r. zasoby powierzchni miały 31,3 mln m²).
- W 2023 r. najwyższą dynamikę wzrostu zasobów notowały rynki małe. Średnie tempo wzrostu kształtowały rynki „wielkiej piątki” z dynamiką w przedziale 10,0–13,5%, z wyjątkiem Poznania.
- W pierwszej połowie 2024 r. nowa podaż według Savills była na poziomie 1,64 mln m² (mniej o 37,0% r/r).
- Największe wolumeny nowej podaży odnotowano na największych rynkach: dolnośląskim, pomorskim oraz mazowieckim, odpowiednio 373,2 tys. m², 239,5 tys. m², 220,9 tys. m² powierzchni (430 tys. m², 240 tys. m² i 230 tys. m² według Colliers International).
- Od połowy 2022 r. spada wielkość powierzchni w budowie. Na koniec pierwszego półrocza 2024 r., według Savills, w budowie było ok. 2,0 mln m² (spadek o 7,0% r/r i o 15,0% k/k). Zaczęto budowę 815,8 tys. m² nowej powierzchni (mniej o 46,0% r/r).
- Aktywność inwestycyjna skupia się na głównych rynkach, najwięcej na Dolnym Śląsku, w województwie mazowieckim i w Polsce Centralnej.
- II kwartał 2024 r. przyniósł zdecydowane ożywienie popytu. Popyt brutto wyniósł ok. 2,7 mln m², o ok. 20,0% więcej r/r, a w ujęciu kwartalnym wzrost był niemal dwukrotny. Popyt netto (nowe powierzchnie) był wyższy o 18,0% r/r (według Colliers International). Savills ocenia absorpcję netto (przyrost wynajętej powierzchni) na 1,2 mln m² (wzrost o 28,0% k/k).
- Aktywność najemców skupiała się na głównych rynkach magazynowych. Na pięć największych przypadło prawie 80,0% całkowitego popytu. Największy spadek popytu w ujęciu rocznym wystąpił w województwach lubuskim oraz podkarpackim.
- W II kwartale 2024 r. przyrost wolnej powierzchni był nieznaczny (o 0,1% k/k). Na koniec 2023 r. szacunki udziału powierzchni niewynajętej wyniosły 8,1–8,2% (wzrost o 1,6 p.p. r/r, co odpowiadało ok. 2,7 mln m²). Rosnący poziom pustostanów jest efektem wysokiej aktywności inwestycyjnej w latach 2022–2023.

Zasoby powierzchni magazynowej (w mln m²)

Rynek	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Warszawa/Mazowieckie	5 432,4	5 800,8	6 493,0
Górny Śląsk/Śląskie	4 245,1	4 817,6	5 469,6
Polska Centralna/Łódzkie	3 480,8	4 092,0	4 512,2
Poznań/Wielkopolskie	2 615,7	3 336,0	3 384,0
Dolny Śląsk/Dolnośląskie	2 918,4	3 734,9	4 111,1
Trójmiasto/Pomorskie	1 072,5	1 357,3	1 442,5
Kraków/Małopolskie	788,7	917,4	1 035,7
Toruń-Bydgoszcz/Kujawsko-Pomorskie	414,2	636,0	884,1
Szczecin/Zachodniopomorskie	898,9	1 145,9	1 242,4
Polska Zachodnia/Lubuskie	805,7	1 082,7	1 519,8
Rzeszów/Podkarpackie	300,3	426,7	514,7
Lublin/Lubelskie	318,6	355,0	422,1
Opole/Opolskie	189,5	246,0	271,4
Olsztyn/Warmińsko-Mazurskie	159,3	180,7	181,4
Kielce/Świętokrzyskie	93,5	93,5	125,7
Białystok/Podlaskie	68,8	83,4	98,8

Źródło: Newmark.

Popyt na powierzchnię magazynową (w tys. m²)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I kw. 2024 r.
Warszawa/Mazowieckie	1 382,9	1 434,0	207,3
Górny Śląsk/Śląskie	1 221,3	909,9	135,2
Polska Centralna/Łódzkie	885,9	606,3	178,0
Poznań/Wielkopolskie	847,0	491,3	165,9
Dolny Śląsk/Dolnośląskie	824,9	1 007,4	71,2
Trójmiasto/Pomorskie	324,2	408,7	21,4
Kraków/Małopolskie	223,4	232,0	26,1
Toruń-Bydgoszcz/Kujawsko-Pomorskie	167,6	29,6	28,5
Szczecin/Zachodniopomorskie	144,4	226,4	17,2
Polska Zachodnia/Lubuskie	440,8	102,9	0,0
Rzeszów/Podkarpackie	80,2	57,0	0,0
Lublin/Lubelskie	72,9	66,8	0,0
Opole/Opolskie	34,7	8,8	16,4
Olsztyn/Warmińsko-Mazurskie	22,3	0,0	0,0
Kielce/Świętokrzyskie	10,5	5,6	4,9
Białystok/Podlaskie	6,7	25,8	0,0

Źródło: Newmark.

- Według Colliers International największy wzrost pustostanów odnotowano w województwie lubuskim, do 19,5% (o 8,8 p.p. r/r) ze względu na wysoki udział projektów spekulacyjnych i rezygnację dużego kontrahenta, a najwyższy spadek – w województwie zachodniopomorskim do 4,1% (o 3,7 p.p.; brak nowych projektów). Wzrósł udział wolnej powierzchni w Trójmieście i województwie małopolskim, o niskich wcześniej wolnych zasobach.
- Po okresie szybkiego wzrostu od 2022 r., tempo wzrostu stawek czynszów w 2024 r. spowolniło. Według Colliers International bazowe stawki czynszowe kształtują się w przedziale 4,30–7,00 euro/m²/miesiąc w Warszawie i 3,10–5,90 euro/m²/miesiąc na rynkach regionalnych, a czynszów efektywnych 4,00–6,50 euro/m²/miesiąc w Warszawie i 2,60–5,20 euro/m²/miesiąc na rynkach regionalnych.

Wskaźnik pustostanów (w %)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I kw. 2024 r.
Warszawa/Mazowieckie	3,0	7,7	9,0
Górny Śląsk/Śląskie	4,2	6,1	6,4
Polska Centralna/Łódzkie	5,5	10,2	10,2
Poznań/Wielkopolskie	2,9	6,5	6,2
Dolny Śląsk/Dolnośląskie	7,0	8,1	11,5
Trójmiasto/Pomorskie	0,9	1,7	3,5
Kraków/Małopolskie	1,2	2,2	3,9
Toruń-Bydgoszcz/Kujawsko-Pomorskie	2,8	6,4	5,9
Szczecin/Zachodniopomorskie	6,4	7,2	7,0
Polska Zachodnia/Lubuskie	9,5	14,2	13,9
Rzeszów/Podkarpackie	3,0	1,7	1,8
Lublin/Lubelskie	3,1	8,6	7,8
Opole/Opolskie	2,8	4,0	2,6
Olsztyn/Warmińsko-Mazurskie	2,2	2,6	2,7
Kielce/Świętokrzyskie	0,0	18,4	15,9
Białystok/Podlaskie	0,0	4,0	4,0

Źródło: Newmark.

- Mimo niesprzyjającej sytuacji makroekonomicznej (spowolnienie i rosnące koszty działalności gospodarczej) sytuacja na rynku powierzchni magazynowej wciąż była stabilna. W II kwartale 2024 r. popyt wzrósł w ujęciu rocznym i wciąż utrzymywał się na wysokim poziomie (choć od 2021 r. zaznacza się trend spadku popytu).
- Wzrost udziału wolnej powierzchni osłabił aktywność inwestycyjną, szczególnie na mniejszych rynkach. Aktywność deweloperska skupia się na rynkach tzw. wielkiej piątki. W konsekwencji spada powierzchnia magazynowa w budowie (choć wciąż jest relatywnie wysoka).
- Niższa podaż powinna osłabić rosnący trend wskaźnika pustostanów. Sytuacja na poszczególnych rynkach staje się bardziej zróżnicowana jeżeli chodzi o kierunki zmian udziału wolnej powierzchni.
- W 2024 r. stawki czynszów wobec presji ze strony rosnącej dostępności wolnych powierzchni ustabilizowały się.
- W dłuższej perspektywie rozwój rynku będzie zależał od wykorzystania przez Polskę zmiany kierunków aktywności przemysłowej (np. nearshoring), rozwoju infrastruktury transportowej oraz przewag konkurencyjnych (dostępność gruntów, niższe koszty budowy i koszty pracy).

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

obiekty handlowe

- Wobec wysokiego nasycenia powierzchnią handlową tempo przyrostu nowoczesnej powierzchni handlowej jest umiarkowane. Szacunki przyrostu w pierwszej połowie 2024 r. zasobów powierzchni handlowej wahają się od 150 do 170 tys. m².
- BNP Paribas Real Estate (BNP) szacuje nową podaż w pierwszej połowie 2024 r. na 135 tys. m² (o 30 tys. m² więcej niż w pierwszej połowie 2023 r.), a Colliers International na 175 tys. m². Większość (90,0%) nowych obiektów powstała w formie parków handlowych, oddano tylko jedno nowe centrum handlowe.
- Według Cushman & Wakefield zasób powierzchni handlowej wyniósł na koniec pierwszej połowy 2024 r. 16,42 mln m², a według BNP – 16,15 mln m². Do końca 2024 r. zasób powiększy się prawdopodobnie o 250–300 tys. m².
- Według Colliers International w nowej podaży dominowały małe miasta (poniżej 100 tys. mieszkańców) – 8 projektów z 76,3 tys. m² powierzchni najmu (44,0% nowej podaży). W średnich miastach (100 do 200 tys. mieszkańców) oddano 30,0% nowej powierzchni (2 projekty). W największych miastach nowe powierzchnie oddawano w aglomeracji śląskiej, Warszawie i Łodzi.
- Wobec dominacji w nowej podaży parków handlowych rośnie ich udział w zasobach.
- Według BNP Paribas Real Estate parki handlowe na koniec pierwszej połowy 2024 r. miały 16,0% udziału w zasobach powierzchni handlowej wobec 13,0% na koniec 2022 r., kosztem tradycyjnych centrów handlowych, które miały największy udział, wynoszący 64,0%.
- Według Cushman & Wakefield na koniec pierwszego półrocza 2024 r. w budowie było ok. 400 tys. m² powierzchni handlowej (29 nowych obiektów – 300 tys. m², 100 tys. m² rozbudowy i przebudowy – 9 obiektów). BNP raportuje, że w budowie było 335 tys. m² nowych obiektów i 110 tys. m² w rozbudowie.
- Szacunki powierzchni w budowie na koniec 2023 r. wahały się od ok. 370 tys. m² (Cushman & Wakefield) do 430 tys. m² (JLL). BNP szacował nową powierzchnię w budowie na 320 tys. m², a rozbudowy/zmiany przeznaczenia – na 130 tys. m².

Zasoby powierzchni handlowej (w tys. m²)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I kw. 2024 r.	II kw. 2024 r.
Warszawa	2 295,0	2 375,6	2 388,2	2 372,7
Agglomeracja śląska	1 556,3	1 524,3	1 529,8	1 556,0
Trójmiasto	991,2	981,5	981,5	981,5
Poznań	920,6	866,6	866,6	877,6
Wrocław	869,3	876,8	846,8	846,8
Kraków	803,6	806,6	806,6	806,6
Łódź	636,8	640,8	640,8	643,8
Szczecin	452,8	440,9	446,6	446,6
Polska	15 920,5	16 242,5	16 311,8	16 421,0

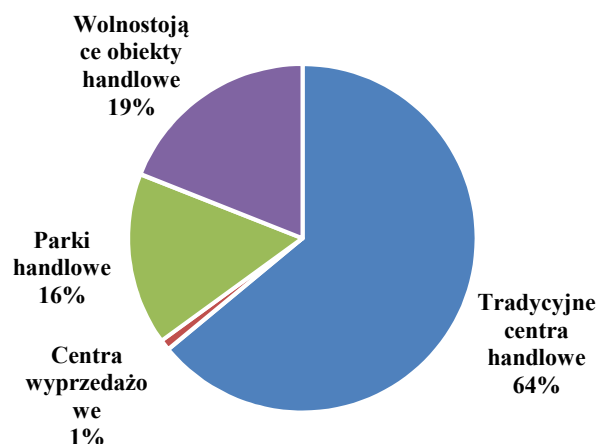
Źródło: Cushman & Wakefield.

Zasoby powierzchni handlowej centrów handlowych (w tys. m²)

Rynek	2022 r.	2023 r.	I kw. 2024 r.	II kw. 2024 r.
Warszawa	1 355,7	1 409,2	1 415,8	1 415,8
Agglomeracja śląska	1 063,5	1 015,8	1 017,6	1 017,6
Trójmiasto	651,5	630,8	630,8	630,8
Poznań	693,6	693,6	693,6	639,6
Wrocław	557,4	557,4	527,4	527,4
Kraków	535,4	535,4	535,4	535,4
Łódź	466,8	466,8	466,8	466,8
Szczecin	263,3	251,4	257,1	257,1
Polska	10 573,8	10 475,1	10 466,3	10 461,7

Źródło: Cushman & Wakefield.

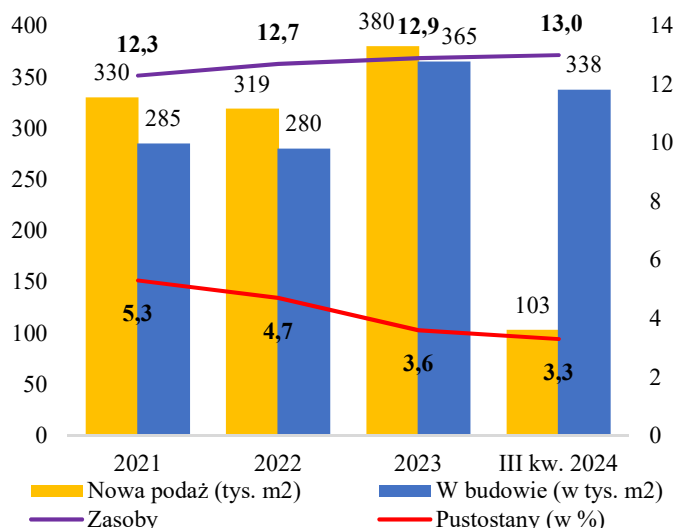
Struktura nowoczesnej powierzchni handlowej wg formatów w II kwartale 2024 r.

Źródło: BNP Paribas Real Estate.

- Według Colliers International na koniec pierwszego półrocza 2024 r. w budowie było ok. 380 tys. m² powierzchni (w 2023 r. ok. 365 tys. m²), z czego 300 tys. m² z terminem oddania w 2024 r. Ok. 290 tys. m² powierzchni (75,0%) budowano w formie parków handlowych.
- Aktywność po stronie popytu koncentrowała się w sieciach DIY (markety budowlane), sieciach dyskontowych i off-price, sklepach z elektroniką oraz projektach gastronomicznych (food hall).
- W sierpniu 2023 r. średni poziom pustostanów w centrach handlowych w największych miastach w Polsce spadł o 1,1 p.p. r/r do 3,6% (230 tys. m², spadek o 70 tys. m² r/r).
- W II kwartale 2024 r. czynsze były wyższe rok do roku, o ok. 15,0% r/r.

Charakterystyka rynku centrów handlowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Colliers International.

- W pierwszym półroczu 2024 r. utrwały się pozytywne zmiany na rynku handlowym. Poziom podaży i powierzchni w budowie w 2024 r. utrzyma się na poziomie z poprzedniego roku.
- Rynek handlowy jest już rynkiem dojrzałym, z ograniczoną możliwością budowy obiektów, takich jak centra handlowe, w szczególności w większych miastach. Nowa podaż koncentruje się na parkach handlowych i centrach convenience oraz w mniejszych miejscowościach.
- Dane wskazują na weryfikację istniejącej powierzchni handlowej, w szczególności w centrach handlowych.
- Parki handlowe dominują w nowych inwestycjach, aktywność inwestycyjną notuje się także w centrach handlowych – przede wszystkim są to rozbudowy i modernizacje (ze względu na wiek obiektów) oraz nieliczne nowe otwarcia.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Roboty związane z budową dróg i autostrad

- Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w okresie od stycznia do września br. była o 7,0% r/r niższa. Produkcja zmniejszyła się we wszystkich działach budownictwa, w tym w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 8,1%.
- W pierwszych trzech kwartałach 2024 r. znacznie obniżyła się w skali roku produkcja w podmiotach zajmujących się głównie robotami wykończeniowymi, pozostałymi specjalistycznymi robotami budowlanymi oraz wykonywaniem instalacji. Wyższa była natomiast produkcja w jednostkach specjalizujących się w rozbiórce i przygotowaniu terenu pod budowę.
- Spośród podmiotów specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej spadek notowano także w jednostkach specjalizujących się w budowie dróg kołowych i szynowych (które mają przeważający udział w produkcji) – o 5,4%. Wzrosła natomiast produkcja w podmiotach specjalizujących się w budowie pozostałych obiektów.
- Wyniki podmiotów w dziale robót związanych z budową dróg i autostrad poprawiły się w pierwszej połowie 2024 r. w ujęciu rocznym, w szczególności w grupie podmiotów zatrudniających więcej niż 50 osób. Odnotowano znaczną poprawę płynności, wzrosły też podstawowe wskaźniki rentowności. Wzrósł udział podmiotów zyskowych.
- Podmioty większe (zatrudniające powyżej 50 osób) osiągały wyższą efektywność (niższy poziom kosztów, wyższa rentowność i płynność). Istotnie wyższy był w tej grupie udział podmiotów zyskowych.

Dynamika produkcji (w cenach stałych) budowlano-montażowej (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	I-IX 2023 r.	I-IX 2024 r.
Ogółem	113,7	113,5	102,1	93,0
Budowa budynków	109,3	103,6	91,7	97,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	105,0	124,4	110,5	91,9
Roboty budowlane specjalistyczne	121,8	113,6	104,0	89,9

Źródło: GUS.

Charakterystyka podmiotów w dziale budowa dróg i autostrad

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	290	7,4	0,1	0,1
10-49	06.2023	258	6,4	0,1	0,1
50 i więcej	06.2024	191	35,0	1,2	0,3
50 i więcej	06.2023	190	36,6	0,8	0,4

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w dziale budowa dróg i autostrad (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziom u kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	57,2	97,4	1,9	48,7
10-49	06.2023	52,7	97,8	1,4	39,7
50 i więcej	06.2024	70,2	92,8	5,3	53,2
50 i więcej	06.2023	64,7	96,9	3,1	42,4

Źródło: GUS.

- Bank Ochrony Środowiska i PKO Bank Polski oceniają, że sytuacja w dziale robót związanych z budową dróg i autostrad kształtowana jest przede wszystkim kończonymi w 2023 r. projektami infrastrukturalnymi z poprzedniej perspektywy unijnej na lata 2014–2020. Największy wzrost w pracach inżynieryjnych obserwowano w 2023 r., a w ślad za nim w I kwartale 2024 r. nastąpił silny spadek tych prac. W 2024 r. nie należy oczekiwać istotnej zmiany ze względu na stopniowe rozpoczynanie projektów finansowanych z nowej perspektywy unijnej.
- Według oceny PKO Banku Polskiego pozytywnie na budownictwo drogowe może wpłynąć uruchomienie środków z KPO oraz funduszy europejskich z perspektywy finansowej 2021–2027. Kontynuowana będzie rozbudowa infrastruktury wojskowej.
- Wysokie koszty finansowania i ograniczone wykorzystanie napływających funduszy unijnych hamują ożywienie koniunktury w budownictwie drogowym. Sprzyjać mu będzie za to udział w usuwaniu zniszczeń spowodowanych powodzią w Polsce południowo-zachodniej (remonty i budowa nowych obiektów).

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Pozytywna

ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA

Hotele i podobne obiekty zakwaterowania

- Według rejestru REGON we wrześniu 2024 r. w dziale zakwaterowanie działało 34,1 tys. przedsiębiorstw. Jedynie 802 przedsiębiorstwa pochodziły z sektora publicznego, w tym prawie połowa w sekcji obiekty noclegowe turystyczne.
- Przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (24,4 tys.) przede wszystkim w sekcji obiektów turystycznych (19,5 tys., w sekcji hotele tylko niespełna 4 tys.), spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (5,9 tys., głównie w sekcji hotele). Dominowały podmioty małe, zatrudniające mniej niż 10 osób (32,4 tys.), jedynie 186 podmiotów (w zdecydowanej większości hotele) deklarowały zatrudnienie powyżej 49 osób, w tym 21 podmiotów hotelarskich powyżej 249 osób.
- W pierwszym półroczu 2024 r. zarejestrowano łącznie 1,5 tys. nowych podmiotów (ok. 15,4% mniej r/r), z czego 1,1 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a 321 w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- W pierwszym półroczu 2024 r. sytuacja finansowa podmiotów (zatrudniających powyżej 9 osób) w dziale zakwaterowania pogorszyła się w skali roku, z wyjątkiem największych podmiotów.
- Spadł udział podmiotów zyskownych, rentowność, wzrósł wskaźnik kosztów. Podmioty największe poprawiły wskaźnik kosztów i rentowność. Udział podmiotów zyskownych także spadł, ale liczebność tej kategorii jest bardzo mała (zmiana dotyczy jednego podmiotu).
- Wyniki działu zakwaterowania zależą od sytuacji podmiotów w sekcji hoteli i podobnych obiektów. Po dobrych wynikach w 2023 r. w pierwszej połowie 2024 r. sytuacja hoteli w ujęciu rocznym uległa pogorszeniu. Spadł udział zyskownych podmiotów, rentowność, wzrosły poziom kosztów i strata netto.
- Według stanu na 31 lipca 2024 r. liczba obiektów noclegowych wyraźnie wzrosła (5,6% r/r), najmocniej w przypadku innych obiektów hotelowych i pokoi gościnnych (odpowiednio o 14,2% i 11,1%). Spadła liczba ośrodków wczasowych, a hoteli – nie uległa istotnej zmianie.
- W końcu lipca 2024 r. obiekty noclegowe dysponowały 839,4 tys. miejsc noclegowych (rok wcześniej 793,1 tys. wzrost o 5,8%). Najwięcej miejsc było w hotelach 321 tys. Największą bazę noclegową miało województwo zachodniopomorskie – 153,7 tys. miejsc noclegowych

Podmioty gospodarki narodowej w hotelarstwie, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
Zakwaterowanie – zarejestrowane	34 088	34 108	0,1%
Hotele i podobne obiekty – zarejestrowane	9 177	9 904	7,9%
Obiekty noclegowe turystyczne – zarejestrowane	23 027	23 109	0,4%
Zakwaterowanie – nowe	1 803	1 526	-15,4%
Hotele i podobne obiekty – nowe	260	234	-10,0%
Obiekty noclegowe turystyczne – nowe	1 418	1 202	-15,2%

Źródło: GUS.

Charakterystyka działu zakwaterowania

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	375	8,7	0,19	0,12
10-49	06.2023	338	8,1	0,20	0,11
50-249	06.2024	167	15,3	0,21	0,14
50-249	06.2023	147	14,5	0,32	0,07
250 i więcej	06.2024	12	6,7	0,26	0,04
250 i więcej	06.2023	12	6,7	0,12	0,04

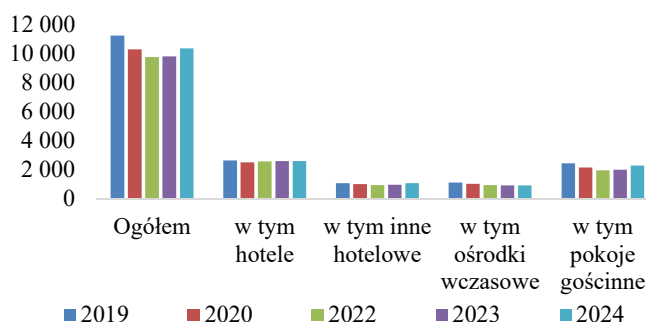
Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w zakwaterowaniu (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	plynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	50,4	95,6	2,7	68,7
10-49	06.2023	58,3	94,3	5,6	60,8
50-249	06.2024	50,9	97,2	3,7	85,6
50-249	06.2023	66,0	89,8	9,7	85,9
250 i więcej	06.2024	50,0	83,5	7,7	150,7
250 i więcej	06.2023	58,3	92,6	6,0	191,6

Źródło: GUS.

Turystyczne obiekty noclegowe według rodzaju

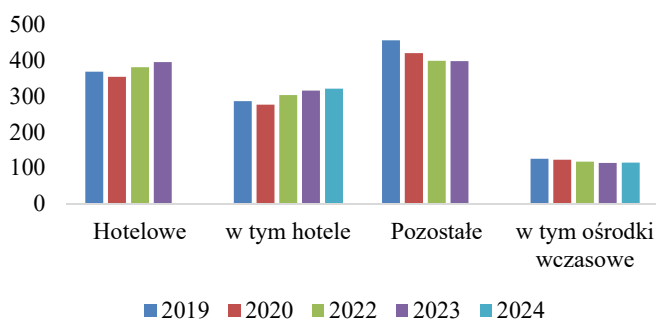

Źródło: GUS.

(rok wcześniej 146,8 tys.), pomorskie – 115,8 tys. miejsc (108,9 tys.) i małopolskie – 103,5 tys. miejsc noclegowych (99,9 tys.). W województwie małopolskim zdecydowana większość (92,7%) to miejsca całoroczne, a w pozostałych województwach – miejsca sezonowe.

- Według danych GUS turystyczne obiekty noclegowe w Polsce są średniej wielkości – według stanu na koniec lipca 2024 r. przeciętnie dysponują prawie 81 miejscami, podobnie jak rok wcześniej.

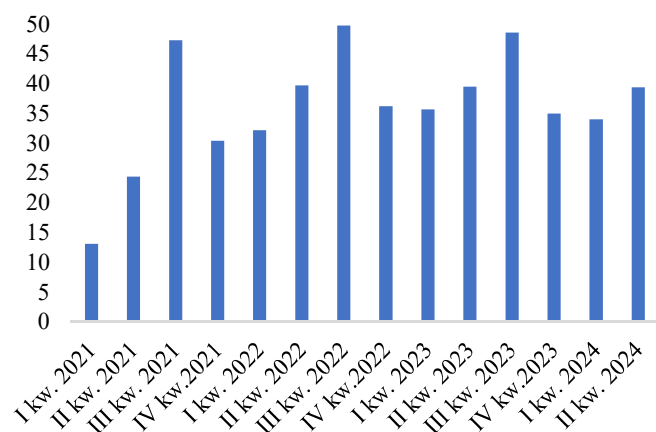
Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych według rodzaju (w tys.)

Źródło: GUS.

- Z turystycznych obiektów noclegowych w pierwszym półroczu 2024 r. skorzystało 16,9 mln osób, tj. o 3,4% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, turystów zagranicznych o 4,8% więcej, turystów krajowych – o 3,1%.
- W 2023 r. turyści krajowi stanowili 80,5% (29,2 mln, wzrost o 2,7% r/r), 19,5% przypadło na turystów zagranicznych (7,1 mln, wzrost o 21,0% r/r). W pierwszej połowie 2024 r. wielkości te wyniosły odpowiednio 13,6 mln i 3,3 mln.
- W pierwszym półroczu 2024 r. najwięcej turystów skorzystało z noclegów w hotelach (90,0% turystów zagranicznych). Od III kwartału 2023 r. wykorzystanie miejsc spada.

Wykorzystanie miejsc noclegowych (w %)

Źródło: GUS.

- Słabnące tempo wzrostu liczby turystów wobec rosnących kosztów działalności mogło być przyczyną pogorszenia się wyników finansowych w dziale. Koszty zatrudnienia pozostają główną barierą w prowadzonej działalności (72,9% wskazań we wrześniu 2024 r., 54,3% w analogicznym okresie poprzedniego roku).
- W pierwszej połowie 2024 r. najbardziej wzrosła liczba innych obiektów hotelowych i pokoi gościnnych. Liczba hoteli pozostała stabilna, spada liczba ośrodków wczasowych. Liczba miejsc noclegowych wzrosła o 5,8% r/r. Wzrost cen krajowych usług turystycznych może nasilić konkurencję wyjazdów zagranicznych.
- Od drugiej połowy 2023 r. spada wykorzystanie miejsc noclegowych. Zaznacza się osłabienie dominacji miesięcy wakacyjnych w korzystaniu z miejsc noclegowych. Mimo silnego wzrostu liczby turystów w pierwszej połowie 2024 r. szybki wzrost liczby obiektów i miejsc noclegowych nie zahamował tego negatywnego trendu.
- Do początku października 2024 r. podmioty z sektora HoReCa mogły składać wnioski w ramach KPO o bezzwrotną dotację. O dofinansowanie mogły starać się mikro, małe i średnie firmy, które w wyniku pandemii Covid-19 odnotowały spadek obrotów (o min. 30,0% r/r). W tym zakresie PARP rozdzieli prawie 1,2 mld zł. Według Konfederacji Lewiatan w IV kwartale 2024 r. dofinansowanie otrzyma 1 214 przedsiębiorców.
- Według PKO Banku Polskiego krajowe krótkie podróże wypoczynkowe nadal będą głównymi czynnikami napędzającymi popyt w hotelarstwie, jednak do jego wzrostu przyczyni się również stopniowe ożywienie długodystansowych podróży turystów zagranicznych na terenie Polski. Powraca też zapotrzebowanie na spotkania biznesowe i integracyjne.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne

- Według rejestru REGON we wrześniu 2024 r. w dziale działalności usługowej związanej z wyżywieniem działało 98,2 tys. przedsiębiorstw. Jedynie 72 przedsiębiorstwa pochodziły z sektora publicznego (głównie restauracje).
- Przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (64,1 tys., w tym w sekcji restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne – 39,3 tys.) oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (14,8 tys., głównie w sekcji restauracji). Dominowały podmioty małe, zatrudniające mniej niż 10 osób (94,7 tys.), jedynie 175 podmiotów (w zdecydowanej większości restauracje) deklarowały zatrudnienie powyżej 49 osób, w tym 24 powyżej 249 osób.
- W pierwszym półroczu 2024 r. zarejestrowano łącznie 5,5 tys. nowych podmiotów (7,2% mniej r/r), z czego 3,8 tys. osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą, i aż 1,5 tys. spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Największa część działu usług związanych z wyżywieniem to restauracje i inne placówki gastronomiczne, które generują ok. 85,6% przychodów podmiotów zatrudniających powyżej 9 pracowników prowadzących księgi rachunkowe.
- W pierwszej połowie 2024 r. sytuacja finansowej podmiotów w usługach gastronomicznych była przeciętnie dobra, zróżnicowana w zależności od wielkości podmiotów oraz rodzaju usług.
- Pogorszyła się sytuacja podmiotów najmniejszych, zatrudniających do 50 pracowników (niższy zysk, rentowność, wyższy wskaźnik kosztów, spadek dynamiki przychodów ale także większy udział podmiotów zyskowych).
- Poprawiła się sytuacja podmiotów zatrudniających pow. 249 pracowników (wyższe zyski, rentowność i niższy poziom kosztów). W przeciwnym kierunku zmieniały się wskaźniki płynności.
- W sekcji restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne nastąpiła jednak nieznaczna poprawa sytuacji finansowej także małych podmiotów (również płynności).
- W pierwszej połowie 2024 r. znacznie zmalała efektywność działalności w sekcji cateringu, wysokie wskaźniki rentowności spadły w skali roku z ponad 19,0% do niecałych 12,0%, a mniejszych podmiotów – nawet o połowę.

Podmioty gospodarki narodowej w dziale usług związanych z wyżywieniem, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
Działalność związana z wyżywieniem – zarejestrowane	96 428	98 155	1,8%
Restauracje i pozostałe placówki gastr. – zarejestrowane	62 107	63 071	1,6%
Katering – zarejestrowane	8 458	8 548	1,1%
Przygotowywanie i podawanie napojów – zarejestrowane	16 596	16 380	-1,3%
Działalność związana z wyżywieniem – nowe	5 201	5 578	7,2%
Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne – nowe	3 361	3 526	4,9%
Katering – nowe	451	470	4,2%
Przygotowywanie i podawanie napojów – nowe	232	240	3,4%

Źródło: GUS.

Charakterystyka działalności w dziale usług związanych z wyżywieniem

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	341	6,6	0,14	0,03
10-49	06.2023	287	5,6	0,16	0,03
50-249	06.2024	102	12,3	0,13	0,03
50-249	06.2023	90	10,5	0,26	0,03
250 i więcej	06.2024	60	42,0	0,66	0,00
250 i więcej	06.2023	63	41,0	0,50	0,00

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w dziale usług związanych z wyżywieniem (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	69,5	91,3	7,2	79,6
10-49	06.2023	69,0	89,6	8,3	61,6
50-249	06.2024	79,4	94,4	5,5	66,5
50-249	06.2023	73,3	84,9	13,4	53,3
250 i więcej	06.2024	90,0	88,7	8,8	66,4
250 i więcej	06.2023	90,5	90,2	8,4	48,7

Źródło: GUS.

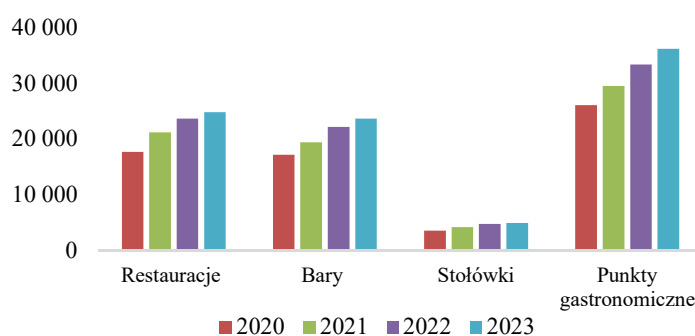
- W 2021 r. nastąpiła odbudowa bazy gastronomicznej po pandemii, a w roku 2022 r. liczba placówek dalej dynamicznie rosła (wzrost o ponad 13,0%), przede wszystkim mniejszych formatów (bary, stołówki i punkty gastronomiczne). W roku 2023 tempo wzrostu liczby placówek wyhamowało do 6,7%.
- Rozbudowa bazy to przede wszystkim placówki samodzielne. Liczba placówek gastronomicznych w obiektach turystycznych wciąż jest poniżej poziomu sprzed pandemii. Może to wynikać ze zmiany struktury obiektów turystycznych (spadek liczby ośrodków wczasowych).
- Szybka odbudowa sieci placówek gastronomicznych świadczy o dużej elastyczności działu, cechuje go jednak także duża rotacja podmiotów gospodarczych z uwagi na bardzo silną konkurencję.
- W większym stopniu dotyczy to małych punktów gastronomicznych, choć zjawisko to jest także widoczne w grupie dużych restauracji. W połowie 2024 r. wzrosła liczba nowo rejestrowanych podmiotów w dziale (także w każdej sekcji).

Podstawowe wskaźniki w dziale restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskowych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	71,6	91,3	7,0	84,7
10-49	06.2023	68,2	91,5	5,4	61,5
50 i więcej	06.2024	81,8	89,9	7,8	75,4
50 i więcej	06.2023	78,7	89,4	9,3	57,2

Źródło: GUS.

Liczba placówek gastronomicznych

Źródło: GUS.

- Zmiany popytu na usługi gastronomiczne będą zależeć od wzrostu dochodów realnych, poziomu inflacji (struktura wydatków konsumentów) oraz rozwoju ruchu turystycznego. Większość ankietowanych podmiotów w badaniach koniunktury GUS od czerwca 2024 r. pozytywnie ocenia bieżący popyt.
- Ocena ogólnego klimatu koniunktury we wrześniu jest lepsza niż rok temu (-0,8 pkt. wobec -1,9 pkt.), od kwietnia do sierpnia 2024 r. oceny te były pozytywne.
- Na sytuację finansową podmiotów będzie wpływać presja płacowa: we wrześniu ponad 74,0% podmiotów wskazało koszty zatrudnienia jako barierę działalności gospodarczej, w ostatnich 12 miesiącach wskazania te nie spadają poniżej poziomu 70,0%.
- Upowszechnienie hybrydowego modelu pracy i spotkań on-line ogranicza popyt na stołowanie się poza domem. Również ograniczone wyjazdy służbowe mają negatywny wpływ na sytuację w sektorze.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Negatywna

HANDEL HURTOWY I DETALICZNY

Sprzedaż hurtowa z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi

- Według rejestru REGON we wrześniu 2024 r. w dziale sprzedaży hurtowej z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi działało 234,7 tys. przedsiębiorstw.
- Przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (125,6 tys.), a także spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (61,8 tys.). Dominowały podmioty małe, zatrudniające do 10 osób (224,1 tys.), 10,5 tys. podmiotów deklaroowało zatrudnienie od 49 do 249 osób, a 162 powyżej 249 osób.
- W pierwszym półroczu 2024 r. zarejestrowano łącznie 7,2 tys. nowych podmiotów (5,8% r/r mniej), z czego 4,0 tys. osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą, i aż 3,0 tys. spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) od stycznia do września br. była o 2,0% r/r niższa, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 3,3% r/r.
- Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży hurtowej ogółem najbardziej zmniejszyła się sprzedaż w grupie narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyny, urządzenia i dodatkowe wyposażenie (o 6,6%). Mniejsza była też sprzedaż w grupie żywność (o 4,7%) oraz półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 3,7%).
- Sprzedaż wzrosła tylko w przypadku wyrobów tytoniowych (o 5,1% r/r). Największy spadek sprzedaży notowano w grupie agd, rtv, artykuły trwałe użytku domowego (o 8,5% r/r) i w grupie „niewyspecjalizowane” (o 5,4% r/r). Spadek sprzedaży zmaleł w stosunku do I kwartału, niższy jej poziom utrzymuje się w grupie agd i rtv.
- W pierwszej połowie 2024 r. sytuacja finansowa podmiotów handlu hurtowego w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego pogorszyła się, najbardziej firm zatrudniających powyżej 250 osób. Spadł zysk netto, rentowność i udział podmiotów zyskownych, wzrósł poziom kosztów.
- O sytuacji działu handlu hurtowego decyduje kondycja finansowa pozostałej wyspecjalizowanej sprzedaży hurtowej, obejmującej sprzedaż m.in. paliw, metali, rud metali, drewna, wyrobów chemicznych (niemal 1/3 przychodów działu). W tym segmencie rentowność po pierwszej połowie 2024 r. była na poziomie 2,1%, wskaźnik kosztów wyniósł 97,7%, a udział podmiotów ze stratą – 30,2%.

Podmioty gospodarki narodowej w handlu hurtowym, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
Handel hurtowy z wyłączeniem handlu samochodami – zarejestrowane	237 054	234 704	-1,0%
Handel hurtowy z wyłączeniem handlu samochodami – nowe	7 687	7 238	-5,8%

Źródło: GUS.

Dynamika sprzedaży hurtowej (w cenach bieżących) (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Wyszczególnienie	I-IX 2024 r.
sprzedaż przedsiębiorstw handlowych	98,0
sprzedaż przedsiębiorstw hurtowych	96,7
na zlecenie	117,3
żywność	95,3
napoje alkoholowe i bezalkoholowe	95,9
wyroby tytoniowe	105,1
agd, rtv, artykuły trwałe użytku domowego	91,5
kosmetyki i wyroby farmaceutyczne	102,9
półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego, złom	96,3
narzędzia telekomunikacyjne i IT, maszyny, urządzenia i wyposażenie	93,4
niewyspecjalizowane	94,6

Źródło: GUS.

Charakterystyka handlu hurtowego

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				mld zł	
10-49	06.2024	4 878	107,9	5,64	1,10
10-49	06.2023	4 712	104,0	5,99	0,84
50-249	06.2024	1 486	153,0	7,23	1,69
50-249	06.2023	1 504	152,4	9,12	1,28
250 i więcej	06.2024	247	154,1	4,83	1,19
250 i więcej	06.2023	245	142,7	10,47	1,35

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w handlu hurtowym (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	73,7	95,5	4,6	38,7
10-49	06.2023	79,2	95,2	4,8	33,2
50-249	06.2024	72,5	95,9	3,9	34,1
50-249	06.2023	79,8	95,0	4,8	30,9
250 i więcej	06.2024	74,1	97,9	2,2	24,5
250 i więcej	06.2023	75,1	94,6	5,5	25,6

Źródło: GUS.

- Niska rentowność wystąpiła także w sekcji sprzedaży żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (20,0% udziału w przychodach działu), sprzedaży narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej (najwyższy udział podmiotów ze stratą 38,8%). Najwyższą rentowność osiągnęły podmioty sekcji sprzedaży na zlecenie i sprzedaży artykułów AGD.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu hurtowym wyniósł we wrześniu 2024 r. -1,8 pkt.
- Poprawiły się negatywne oceny sprzedaży (we wrześniu 2024 r. -5,3 pkt., lepiej o 3 p.p. r/r), zapasów towarów (-5,3 pkt., poprawa o 2,1 p.p.) i bieżącej sytuacji finansowej (-8,4 pkt., poprawa o 2,2 p.p.).
- Przeważały negatywne prognozy dotyczące sprzedaży, popytu i sytuacji finansowej, ale były lepsze, niż rok wcześniej.
- Jako główną barierę w prowadzonej działalności przedsiębiorcy wymieniają wysokie koszty zatrudnienia (we wrześniu 2024 r. 57,8%, 53,3% rok wcześniej). W skali roku wzrosło także znaczenie dużej konkurencji na rynku (z 29,3% do 33,9%) i niedostatecznego popytu (z 32,4% do 33,7%), istotnie spadło znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej (z 61,4% do 49,2%) oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych (z 52,6% do 46,3%).

- Sytuacja handlu hurtowego istotnie zależy od koniunktury gospodarczej, w tym zwłaszcza w przemyśle i budownictwie. Oczekiwane ożywienie gospodarcze powinno przełożyć się na poprawę sytuacji w przemyśle, a co za tym idzie – na wzrost zamówień. Większy popyt na materiały budowlane będzie wzmocniony środkami z KPO, i będzie sprzyjał wzrostowi obrotów hurtowni z artykułami budowlanymi, chemicznymi i metalowymi.
- Niższa sprzedaż artykułów trwałego użytku odzwierciedla za to zachowania konsumentów w obliczu wysokiej inflacji (preferowanie zakupu dóbr podstawowych). Odbudowa popytu może zwiększyć sprzedaż hurtową żywności, odzieży i artykułów wyposażenia mieszkań. Najlepsze perspektywy ma segment handlu dobrami codziennego użytku.
- W pierwszej połowie 2024 r. sytuacja finansowa podmiotów jest gorsza niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, ale we wrześniu 2024 r. oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej podmiotów oraz popytu na rynku są lepsze w skali roku.
- W przypadku surowców i półproduktów pozytywnie może oddziaływać wzrost produkcji przemysłowej, mniej korzystne perspektywy rysują się dla materiałów dla budownictwa (spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej) oraz surowców i półproduktów dla proeksportowych gałęzi przetwórstwa, w tym motoryzacji (w przypadku ożywienia gospodarczego w Europie).
- Marża hurtowni pozostaje pod silną presją wzrostu wynagrodzeń pracowników.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

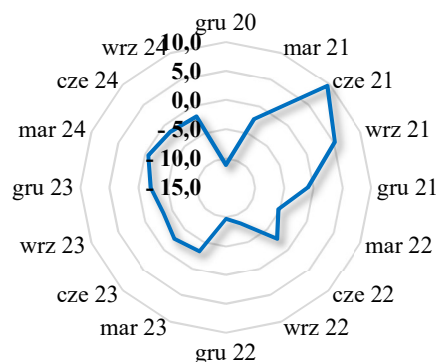

Rentowność podmiotów w dziale handlu hurtowego w pierwszej połowie 2024 r.

Sprzedaż	Ren-towność (%)	Zmia-na r/r w p.p.	Udział firm ze stratą	Zmia-na r/r w p.p.
na zlecenie	5,3	-1,1	26,9	5,6
płodów rolnych	4,4	0,5	23,9	1,8
żywności	2,5	-6,0	23,6	7,9
AGD	4,9	-0,1	25,1	4,0
IT	2,0	-1,3	38,8	12,0
maszyn i urządzeń	4,3	-2,5	28,4	14,3
wyspecjalizowana	2,1	-0,7	30,2	4,2
niewyspecjalizowana	4,3	-1,2	21,4	3,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu hurtowym

Źródło: GUS.

Sprzedaż detaliczna

- Według rejestru REGON we wrześniu 2024 r. w dziale sprzedaży detalicznej działało 471,4 tys. przedsiębiorstw.
- Przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (362,3 tys.) oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (35,6 tys.). Dominowały małe podmioty, zatrudniające mniej niż 10 osób (460,0 tys.), 9,5 tys. podmiotów deklaroowało zatrudnienie od 10 do 249 osób, a 147 – powyżej 249 osób.

- W pierwszym półroczu 2024 r. zarejestrowano łącznie 17,3 tys. nowych podmiotów (9,3% r/r mniej), z czego 13,5 tys. stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i 3,2 tys. – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- W okresie od stycznia do września 2024 r. sprzedaż detaliczna była o 2,6% r/r wyższa. Największy jej wzrost odnotowano handlu pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 19,3%). W znacznym stopniu wzrosła sprzedaż również w grupie pozostałe (o 12,5%) oraz w podmiotach handlujących paliwami (o 9,7%).
- Niższa niż przed rokiem była natomiast sprzedaż w największej grupie, tj. żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 0,6%), a także w grupach: meble, rtv, agd (o 6,6%) oraz tekstylia, odzież, obuwie (o 13,0%).
- W grupie o największym udziale w sprzedaży ogółem, tj. „żywność, napoje i wyroby tytoniowe”, sprzedaż pozostawała relatywnie stabilna.
- Według analityków Banku Pekao spadki sprzedaży dóbr trwałego użytku wynikały ze wzrostu kosztów utrzymania (inflacja) i kosztów finansowania oraz zastoju na rynku mieszkaniowym, a w przypadku odzieży i obuwia czynników pogodowych.
- Sytuacja finansowa podmiotów handlu detalicznego w pierwszej połowie 2024 r. była zróżnicowana. Nieznacznie poprawiły się niektóre wskaźniki dla podmiotów zatrudniających od 10 do 49 pracowników (udział podmiotów zyskownych, wskaźnik poziomu kosztów). Spadła efektywność podmiotów większych.
- W pierwszej połowie 2024 r. poprawiła się rentowność podmiotów z segmentu handlu paliwami. Pogorszyła się za to w segmencie handlu artykułami żywnościowymi oraz w handlu internetowym. Silny nacisk na promocje przy rosnących kosztach pracowniczych negatywnie wpływa na marże.

Podmioty gospodarki narodowej w handlu detalicznym, zarejestrowane w rejestrze REGON

Wyszczególnienie	III kw. 2023 r.	III kw. 2024 r.	Zmiana r/r
Handel detaliczny z wyłączeniem handlu samochodami – zarejestrowane	478 089	469 232	-1,9%
Handel detaliczny z wyłączeniem handlu samochodami – nowe	19 076	17 296	-9,3%

Źródło: GUS.

Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Rodzaj działalności	I-IX 2023 r.	I-IX 2023 r.
Ogółem	96,6	102,6
pojazdy, motocykle, części	101,9	119,3
paliwa	91,0	109,7
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	96,0	99,4
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	99,1	108,2
tekstylia, odzież, obuwie	96,6	87,0
meble, RTV, AGD	86,7	93,4
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	85,0	100,5
pozostałe	89,2	112,5

Źródło: GUS.

Charakterystyka podmiotów handlu detalicznego

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Liczba jednostek	Pracownicy (w tys.)	Zysk netto	Strata netto
				w mld zł	
10-49	06.2024	2 987	67,6	1,50	0,43
10-49	06.2023	2 816	64,2	1,42	0,47
50-249	06.2024	889	91,4	1,37	0,64
50-249	06.2023	883	90,5	1,82	0,39
250 i więcej	06.2024	203	421,2	6,50	2,16
250 i więcej	06.2023	207	430,7	7,69	1,07

Źródło: GUS.

Podstawowe wskaźniki w handlu detalicznym (w %)

Podmioty o liczbie pracujących	Rok	Udział liczby podmiotów zyskownych	Wskaźniki		
			poziomu kosztów	rentowności sprzedaży brutto	płynności finansowej I stopnia
10-49	06.2024	70,5	96,3	3,0	30,0
10-49	06.2023	70,2	96,5	3,1	28,7
50-249	06.2024	64,3	97,4	2,6	35,0
50-249	06.2023	72,8	94,9	4,8	30,0
250 i więcej	06.2024	64,5	97,3	3,5	24,9
250 i więcej	06.2023	68,1	96,1	4,7	20,8

Źródło: GUS.

- Spadła rentowność dominujących w strukturze handlu detalicznego sieci sklepów wielobranżowych, które mogą odczuwać skutki wojny cenowej. Ponadto nastąpiło spowolnienie dynamiki sprzedaży żywności we wszystkich kanałach sprzedaży z wyjątkiem supermarketów.
- Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu detalicznym wyniósł we wrześniu 2024 r. 1,2 pkt. Oceny bieżące były korzystniejsze w skali roku, choć w większości negatywne (wyjątek bieżąca ogólna sytuacja przedsiębiorstwa).

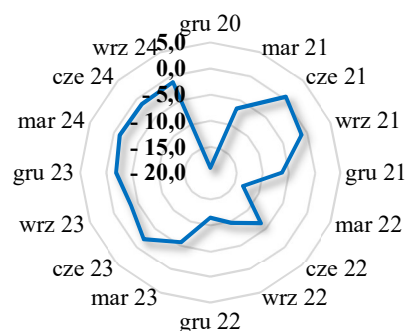
Rentowność podmiotów (zatrudniających pow. 9 osób) w handlu detalicznym w pierwszej połowie 2024 r.

Wyszczególnienie	Ren-tow-ność (%)	Zmia-na r/r w p.p.	Udział firm ze stratą	Zmia-na r/r w p.p.
sklepy wielobranżowe	3,3	-1,6	33,9	7,2
żywność, napoje	2,1	-0,9	25,0	6,4
paliwa	1,6	0,3	14,1	-13,5
AGD	0,8	bd	33,3	0,0
IT	(0,0)	-1,8	39,0	1,8
kultura i rekreacja	0,4	0,8	44,2	3,4
pozostała sprzedaż	6,1	0,1	30,1	-2,0
sprzedaż przez Internet	3,8	-3,3	29,9	4,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

- Lepsze były także przewidywania, w szczególności przewaga pozytywnych ocen sprzedaży i popytu.
- Jako główną barierę w działalności przedsiębiorcy wymieniają wysokie koszty zatrudnienia.
- W skali roku istotnie spadło znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej i niejasnych (z 56,7% do 43,4%), niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych (z 50,3% do 38,5%), a wzrosło znaczenie dużej konkurencji na rynku (z 37,3% do 41,1%).

Ogólny wskaźnik koniunktury w handlu detalicznym

Źródło: GUS.

- Pomijając okresy przedświąteczne, sprzedaż detaliczna przez Internet ustabilizowała się w okresie ostatnich dwunastu miesięcy w przedziale 8,0–9,0%. Najwyższy udział sprzedaży detalicznej kanałem internetowym ma grupa „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach”.
- Polska Rada Centrów Handlowych podaje, że w lipcu 2024 r. odwiedzalność centrów handlowych była o 0,6% r/r niższa, jednak wydatki na jedną wizytę wzrosły o 4,4%. Obroty w centrach handlowych w lipcu 2024 r. wzrosły o 3,8% r/r, najsilniej w mniejszych obiektach (5-20 tys. m²). Największe wzrosty obrotów odnotowały kategorie zdrowie i uroda (9,4%) oraz usługi (7,0%).
- Inflacja doprowadziła do wzrostu znaczenia ceny produktu. Utrzymywał się popyt na dobra podstawowe, spadło zainteresowanie dobrami trwałymi. Wywołało to silną walkę konkurencyjną dużych niewyspecjalizowanych sklepów (dyskonty, supermarkety, hipermarkety), która wpływa na ich wyniki finansowe.
- Ograniczająco na rozwój handlu detalicznego (szczególnie artykułów konsumpcyjnych trwałego użytku) mogą działać wciąż wysokie koszty finansowania i słumiony popyt ze strony rynku mieszkaniowego. Poprawa nastrojów konsumentek i wysoka dynamika płac (realny wzrost płac) powinny zwiększać skłonność do konsumpcji (w tym także dóbr trwałego użytku).
- Według PKO Banku Polskiego dokonujący się od kilkunastu miesięcy realny wzrost wynagrodzeń powinien stymulować konsumpcję prywatną, jednak część wydatków może zostać skierowana w stronę droższych usług, co może spowolnić dynamikę sprzedaży detalicznej. Na wyniki detalistów negatywnie wpłyną też rosnące koszty zatrudnienia. W sytuacji nasilonej konkurencji utrzyma się rywalizacja cenowa między sklepami, wymuszająca utrzymywanie niskich marż, co odczują zwłaszcza małe sklepy.

Poziom ryzyka

Średni

Perspektywa

Stabilna

MAPA RYZYKA WYBRANYCH DZIAŁÓW GOSPODARKI

Sektor		Rolnictwo					Przetwórstwo przemysłowe	
Dział		Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową					Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych	Produkcja metalowych wyrobów gotowych
Ryzyko		Uprawa pszenicy	Produkcja wieprzowiny	Produkcja wołowiny	Produkcja drobiu i jaj	Produkcja mleka		
Poziom ryzyka	Perspektywa							
Niskie	Pozytywna							
	Stabilna							
	Negatywna							
Średnie	Pozytywna				X			
	Stabilna	X		X	X	X	X	
	Negatywna							
Wysokie	Pozytywna							
	Stabilna		X					X
	Negatywna							

Sektor		Transport lądowy oraz transport rurociągowy	Budownictwo			Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi		Handel hurtowy i detaliczny	
Dział		Transport drogowy towarów	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych	Roboty związane z budową dróg i autostrad	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż detaliczna
Ryzyko									
Poziom ryzyka	Perspektywa								
Niskie	Pozytywna								
	Stabilna								
	Negatywna								
Średnie	Pozytywna				X				
	Stabilna	X	X	X		X		X	X
	Negatywna						X		
Wysokie	Pozytywna								
	Stabilna								
	Negatywna								

Opracowali: Krzysztof Broda, Michał Jurek

Zweryfikował: Michał Jurek

Zatwierdził: Michał Jurek